

Észak-Amerikai Vadászexpedíció 2009

Szerző: Katona Gábor

Szeptember 11.

Billings

Nemzetközi repülőtér

Délelőtti bejegyzés

Tegnap este elbúcsúztam a vadásztársaktól. Ma reggel korán, már ötkor indulunk. Gépem tízkor száll fel, kilencre szeretnék a reptéren lenni. Hajnalban Babsie megkér, hogy még egyszer üljek fel a Polaris vezetőülésébe. Felmászok az egyik terepjáró utánfutójára, ott éjszakázott a masina. Babsie azt mondja, úgy fog rám emlékezni, mint a magyar srácra, aki állandóan a Polariszt szeretne volna vezetni. Kinevez sofőrnek, és bármikor, ha erre járok, annyit vezethetek, amennyit csak akarok.

A hollywoodi *road movie*-ba illő tájon vezeti Patti a Fordot. Mint minden elválás, ez is nehéz volt. Véget ért valami, ami jó, és ebben nem sok vidámság van. Montana mindent megadott, amit csak remélhettem. Sőt azt is, amit nem. Mert bizony, ahogy a számláimat és a programomat nézem, a varmintvadászat nem volt a csomag része. Ezt Babsie csak mintegy bónuszként adta. Sem a fegyverek használatáért, sem a sok-sok lőszerért nem kért pénzt. Ő olyan ember, aki azért végzi ezt a munkát, mert szereti. Nem lehet vele rosszban lenni, a mosoly talán sosem fagy le az arcáról.

A mostani búcsú azonban most annyival volt könnyebb, hogy ez nem volt végleges. Csak átmeneti, félbúcsú volt. Látom én még Babsie Coca-Cola-házát! Fehérfarkú szarvasra is szervez vadászatot, és én feltétlen szeretném elejteni ennek a tipikus amerikai fajnak az egyik erős bikáját. Idei utam alkalmával erre nincsen lehetőség, mert a szezon hetekkel azután kezdődik, hogy utolsó vadászatom véget ér. Az amerikai vadászati idényben október végén, november elején kisebb törés van. Októberben sok faj szezonja zárul, de a novemberi vadászatok még pár hétig nem kezdődnek el. Ezért vissza kell még térjek az Újvilágba, és remélem, nem is egyszer látogatok még el ebbe az országba, és természetesen puskával felszerelve.

Az eredeti terveknek megfelelő időpontban, kilenc előtt vagyok kint a reptéren.

Ma szeptember 11. van.

2001. szeptember 11. óta nem jó ómen, ha bárki ezen a napon utazik repülővel, kiváltképpen, ha azt az Egyesült Államok belföldi járatain teszi. Az pedig egyenesen kockázatos, ha még fegyvert és lőszer szeretne magával vinni. Sokan óvtak ettől a naptól, és én sem voltam nyugodt. Azt hallottam, hogy a TSA-nak ezen a napon nagyon nincsen humorérzéke. Indulás előtt többször is átnéztem az engedélyeimet, biztos szerettem volna lenni abban, hogy mindent a szabályoknak megfelelően tettem, minden papírom rendben van. Sokadszor is megnéztem, üres-e a Blaser. Végül aztán az egyik legsimább biztonsági ellenőrzésen jutottam keresztül, pedig mondhatom, indulásom óta azért párszor már átmentem ezen a procedúrán.

A meglepetés odabent várt.

Az amerikai elektronikus repülőjegyeknél nem használják a 24 órás időformátumot. Nincsen olyan jegy, ami például 13.00-ra szólna. Ehelyett a 100P jelzés szerepel a felszállási idő rubrikában, ebből a P a PM rövidítése, ami a délutáni időpontra utal. Én tegnap figyelmetlen és felületes voltam. A 100P jelzésből csak az első két karaktert néztem meg, és arra jutottam, hogy a gépem 10-kor indul. Nos, tévedtem, mert délután egykor fogok felszállni. Három órával előbb értem ki, mint kellett volna. Jól kialakultam volna magam, hogy aztán egy egészségesen bő reggelivel induljak neki a mai napomnak. Pattinak sem kellett volna felkelnie és most még unatkozhatok is három órát a váróban. Azzal vigasztalom magam, hogy sokkal jobb délelőtt tízre kiérni egy óra helyett, mint egyre kiérni tíz helyett, na meg azzal, hogy így legalább jut időm a naplóiírásra, így ezzel Anchorage-ban nem lesz már gondom.

De azért csak jobb lett volna aludni még három órát...

Szeptember 11.

Alaszka

Anchorage

Anchorage Hilton

Expedíciós Támaszpont

1164-es szoba

Esti bejegyzés

Előző bejegyzésem után a puskámat a Sors és az Alaska Airlines kegyelmébe ajánlottam, és felszálltam a Seattle-be tartó gépre. Itt átszálltam, és bő négy óra múlva már a Támaszponton is vagyok. Minden csomagommal és a fegyverrel együtt. Két órával hátrapörgettem a FORTIS kronográfot. Sajnálatos módon nem tudok a jól ismert 2162-es szobába költözni.

Itt szállt meg a kínai kormánydelegáció teljes apparátusával egyetemben!

Kibérelték az egész 21. emeletet, ember oda a lábát be nem teheti. Még a miniszterelnök is itt van! Szűrős tekintetű, fülhallgatók kínai és amerikai biztonsági emberek néznek rám, de különösen a fegyverre. Nem is piszkálom sokat, odaintek egy londínt, vele vitetem a szobámba a Blasert. (Inkább rá löjjenek, mint rám.)

VI. fejezet: Visszatérés Alaszkába
4. oldal

Vacsora közben a pincér – két itt-tartózkodásom alatt jó cimborák lettünk – elárulja, hogy a Hilton tele van a CIA, az FBI és még sokféle, hasonló hárombetűs titkosszolgálat embereivel. A hallban teljes a felfordulás, a szálloda vezérkara izgatottan toporog a sok kínai között, az utcán rendőrök álldogálnak. Magam részéről nem vagyok hajlandó lemondani a jakuzziról holmi kormányfők miatt, ezért gyorsan összekolom a holnapi csomagomat – most csak egy éjszakát maradok itt –, felveszek egy fürdőnadrágot és az uszodába indulok. Nos, a szálloda úgy van megépítve, hogy ha az 1164-es szobának helyet adó Anchorage Tower nevű részlegből a West Towerbe szeretnénk jutni – itt van az uszoda –, akkor keresztül kell menni a hallon. Ahogy a sok elegáns-öltönyös sajtós, kormánytag, titkár, biztonsági őr, titkosszolga, tanácsadó és egyéb léhűtő között mezítláb átslattyogok, valódi lesifotósna való jelenet lett volna. (Hát még amikor visszajövök, és a nadrágomból csöpög a víz...)

A szállodában vár a hideg sör, a lőszerutánpótlás és a kimosott ruhák... illetve ez utóbbiak nem várnak, ugyanis szőrén-szálán eltűntek. Mi tagadás, a szálloda személyzete egyszerűen elhányta. Beszélek Moe Hanltaz *supervisor*ral – ez egyfajta fő-fő tótumfaktum a hotelben –, de a ruhák nem kerülnek elő. El van képedve, ez egy döbbenet, ilyen itt még nem fordult elő. Kilátásba helyezi a felelősök statáriális bíróság elé állítását, majd nyilvános felkoncolását. Ettől még nem lennék boldog, viszont valami megoldást kellene találni, mert nem lenne jó az utam hátralévő részében ugyanazt az alsógatyát hordani.

Szeptember 11.

Éjszakai bejegyzés
(utolsó, mert fáradt vagyok)

Két póló megkerült, a zoknik és az alsónadrágok nem. Azt javasoltam, hogy legközelebbi ittlétemkor – ez szeptember 21-én lesz – taxin elmegyek a Sportsman Warehouse-ba, megveszem a hiányzó ruhákat, és minden költséget a szálloda áll. Ebben meg is egyeztünk. Holnap még megbeszéljük a bolttal azt, hogy pontosan milyen ruhák legyenek raktáron. Korrekt megoldás született.

Szeptember 12.

Anchorage

Nemzetközi repülőtér

Pen-Air légitársaság kapuja előtt

Délelőtti bejegyzés

Reggel Robi üzenetét olvasom, csákvári hírek. Ezek szerint a bögés még nem indult be, száraz, meleg idő van a Vértes lábánál. Nem is esett még bika, még a szomszédos területeken sem. Azért remélem, nemsokára zeng az erdő a bikák öblös hangjától!

Ősz Magyarországon!

Széchenyi szerint nincs szebb vadászat, mint a magyar erdőkben! Minden napom minden pillanatát élvezem utam során, de azért ha lenne egy szupergyors repülőm, egy-két napra szívesen hazautaznék, hogy vadászhasak egyet Csákváron. Az sem lenne baj, ha nem lenne bögés. Kiülnék a Farkasveremhez – egyik kedvenc lesem –, és várnánk a südőket. Meg is jönnének biztosan, pont akkor, amikor azt gondolom, hogy ma már nem érkezik semmi. Aztán innék egy (vagy több) pohárral az utolérhetetlen helyi pálinkából, ennénk egy nagy adag szarvaskolbászt, és nagyot aludnék a vadászházban. Jó kis program lenne.

Reggel sikeresen elhagytam a Hiltont. Ennek talán nincs nagy hírértéke, de aki látta volna azt, amit én ma reggel láttam, akkor lehet, hogy gratulálna ehhez a teljesítményhez. A teljes kínai delegáció a mai napot választotta ahhoz, hogy kiköltözzön. Az elnök informátoraim szerint már elment, de a stábja most szerel le. Sosem tapasztaltam még az anarchiának és a zűrzavarnak olyan csimborasszóját, mint ami reggel a szállóban volt. A biztonságiak egy ideig próbálták uralni a helyzetet és szétválasztani a kormánytagokat a Hilton lakóitól, de ez nem járt nagy sikerrel. Minden lakónak, így nekem is jogunk van a szállodán belül oda menni, ahova akarunk. A szállóvendégek tudták ezt, és minden figyelmeztetés, kérés, sőt enyhe fenyegetés ellenére tömegesen előzönlöttek a hallt. Vadászok keveredtek itt rendőrökkel, testőrök a látogatóba érkező nagymamákkal, randalírozó kisgyerekek a miniszterrel. Én ebben a kaotikus helyzetben igyekeztem elérni, hogy legközelebbi érkezésemig ruháimat mossák ki – és ne veszítsék el azt, ami még megmaradt –, és biztonságosan raktározzák itt maradó felszerelésemet. A szálló illetékesei és dolgozói a téboly határán, csuromvizesre izzadva próbálnak mindenkinek a kedvében járni, az utcát részlegesen lezárták, a rendőrök rádióznak, a kínaiak egymás feje felett ordítva vezényelik egymást.

Kiérek a repülőtérre, közben bízom abban, hogy a távcsöveget tartalmazó csomagomat nem a kínai gazdasági miniszter cókómója közé tették, hanem ebbe a taxiba. A reptérre – nem vicc! – a delegáció egész teherautókkal érkezik meg. Itt aztán minden van, amit ember csak elképzelt.

Szeptember 12.
Medvevadász Spike-Camp
Esti bejegyzés

Másfél órás repülőút után érkeztünk meg Aniak városába. Innen kell tehát továbbrepülnünk az alaptáborba. Illetve csak kellene, mert az outfitter – Bob Adams – üzenetet hagy nekünk a repülőtér várótermében. Ezek szerint érkezése bizonytalan, mert az alaptáborból nem tud felszállni a köd miatt. Kérése, hogy Aniakban várakozzunk rá (mintha volna más választásunk).

Aniak bizony nem a világ közepe. Láttam már egy-két északi városkát, de ennél unalmasabb helyet nemigen. Itt egyáltalán semmi nincsen. Nem is értjük, hol laknak itt emberek? Van a repülőtér, annak egy épülete és egy supermarket. De hol vannak a lakóházak? Hol vannak azok, akik itt élnek? Merre menjek, ha egy aniakival szeretnék végre találkozni? Kérdések, amelyekre nem kapunk választ. Már csak azért sem, mert nincs kitől megkérdezni.

Grizzly, alaszka óriásjávor, feketemedve és újabb karibu vadászatát tervezem az előttem álló napok során.

Széchenyi Zsigmond 1935-ös expedíciójának kitűnő naplójában megemlékezik arról a polémiáról, amely az Alaszkában honos medvefélék számáról bontakozott ki. Nos, a medveügyet továbbra is homály fedi, rengeteg téves információ kering ugyanis a vadászirodalomban. Pedig ha utánaolvasunk, hamar kiderül, hogy ennyire azért nem bonyolult a helyzet: Alaszkában háromféle medvefaj él.

A jegesmedve, ez bővebb magyarázatra nem szorul. Szép nagy mackó és fehér, Alaszkában nem szabad rá vadászni. A következő a feketemedve vagy baribal, amelynek valóban ritka alfajának, a *Glacier Bearnek* elejtésére nagyon kevés az esély, de ezt a kevés esélyt expedícióm egy későbbi részében igyekszem kihasználni.

És itt az alaszka vadászati rendszertan nagy mumusa: a barnamedve. A legegyszerűbben a következőképpen érthetjük meg a barnamedvék besorolását: Alaszkában *egyetlen* barnamedvefaj él! Ez latinul az *Ursus arctos* névre hallgat. Ha tehát Alaszkában lövünk valamit, ami úgy néz ki, mint egy medve és barna színe van, akkor csaknem biztosak lehetünk abban, hogy ehhez a fajhoz tartozik. (Bonyolíthatja a helyzetet, hogy a teljesen külön fajhoz tartozó feketemedvének előfordulnak barna színű változatai, ráadásul egy nagyon nagyra nőtt feketemedve elérheti egy kicsi grizzly testméreteit, így a megkülönböztetéshez – különösen lövés előtt – némi gyakorlat szükséges. A barna színű feketemedve azonban errefelé nagyon ritka, és vállánál nincsen a barnamedvére jellemző púp, így a hibás fajfelismeréstől kevésbé kell tartanunk.)

A barnamedvének két *alfaja* él Alaszkában: az egyik az alaszakai barnamedve (*Ursus arctos middendorffi*), vadászok között közismertebb nevén a Kodiak-medve. A sok félreértés egyikét az adja, hogy ennek az *alfajnak* a magyar elnevezése magában foglalja a *teljes faj* elnevezését is: mindkettőben szerepel a barnamedve kifejezés. A másik *alfaj* a híres grizzly, az *Ursus arctos horribilis*, angolul pedig Common Grizzly Bear névre hallgat. A teljesség kedvéért jegyzem csak meg, hogy grizzly néven emlegetnek egy újabb *alfajt* is, a Barren Ground Grizzly Bear (*Ursus arctos ricardsoni*), amely azonban csak Kanadában fordul elő.

A grizzly termetre kisebb az alaszakai barnamedvéénél, vadászata általában olcsóbb. A félreértések másik fontos oka az, hogy a grizzlyt lövő hiú európai vadászok egy része mintha kissé kellemetlennek érezné otthoni vadásztársai előtt, hogy nem az óriási méretű alaszakai barnamedvét ejtette el, hanem „csak” a grizzlyt. Ezért aztán ha szóba kerül a vadászat, akkor egyszerűen ennyit mond: barnamedvét lőttem Alaszkában. Ez, ahogy az előbb írtam is, igaz, hiszen a grizzly is ehhez a fajhoz tartozik. Azonban ha Alaszkában, vadászattal kapcsolatban a barnamedve kifejezés elhangzik, akkor biztosak lehetünk abban, hogy a nagyobb termetű alaszakai barnamedvről van szó.

A két alfaj magabiztos megkülönböztetése terepen lehetetlen.

Élőhelyük átfedi egymást, és helyenként bizonyosan szaporodási közösséget is alkotnak. Általánosságban elmondható, hogy az alaszakai barnamedve él a partvidéki részen és az Alaszkához tartozó szigeteken, így az alfaj népies elnevezését adó hírhedt Kodiak-szigeten is. Többek között azért nő ilyen nagyra, mert a folyók torkolatánál és a tengerpartokon sok magas fehérjetartalmú halhoz jut, ami jót tesz a test építésének. Nemrég azt olvastam, hogy a Kodiak-szigeten élő hatalmas szörnyetegek némi genetikai eltérést mutatnak a kontinens partvidékén élőkhöz képest. A koponya arányai, a fogazat és a karmok alakja is különböző, ezért lehetséges, hogy a rekordlisták előbb-utóbb új alfajjal bővülnek, átírásra kerülnek. A szárazföld belső területein kizárólag grizzly él, amely némileg szerényebb testméretét elsősorban a nagyobb arányú növényi táplálék okozza. Pontos választóvonal a partvidék és a belső területek között nincsen, ezért azt, hogy milyen medvét lőttünk, az dönti el, hogy a lövés melyik Unitban esett.

Alaszka területét ugyanis vadászati egységekre, úgynevezett Unitokra osztották. Ennek leginkább azért van jelentősége, mert egyes fajokra az egyik Unitban lehet vadászni, a másikon nem, valamint a vadászati idények is eltérőek. A Unitok elhelyezkedése tudományosan nyilván alátámasztott, de terepen tulajdonképpen semmiféle határvonalat nem láthatunk. Méretük, elhelyezkedésük a hozzám hasonló laikusok számára ötletszerűnek tűnik, holott biztosan nem az. Magyar vadásznak Alaszkában nem kell a Unitokkal foglalkoznia, elég, ha a hivatásos vezető tudja azt, hol vagyunk, mire lőhetünk és meddig mehetünk. Ahogy viszont az imént írtam, a Unit-szám elengedhetetlen ahhoz, hogy az elejtett medvét azonosítsuk és besoroljuk.

Ezért az a vadász, akinek nem mindegy, hogy grizzlyt vagy alaszakai barnamedvét lő, jó előre tájékozódjon arról, hogy melyik Unitban folyik majd a vadászat.

Az 1–10-ig és a 14–18-ig számozott Unitokban esett medvék alaszakai barnamedvének számítanak, az összes többiben elejtett mackók grizzlynek. Ez az egyetlen szabály, amit alaszakai medvevadásznak tudnia kell annak eldöntésére, hogy melyik alfaj él az adott területen. Így már értjük azt, miért ír képtelenséget az a szerző, aki azt állítja, hogy 8-as számú Unitban található Kodiak-szigetén grizzlyt lőtt: oda ugyanis csak akkor kerül grizzly, ha odaviszik.

Én a 18. és talán a 19. Unitban is fogok vadászni, így elvileg egyforma esélyem van arra, hogy grizzlyt vagy alaszakai barnamedvét ejtsek el. A magam példáján is látom, hogy nem szabad túlzott jelentőséget tulajdonítani annak, hogy melyik alfajhoz tartozó medvére vadászunk. Ha a 18. Unitban kívánatos alaszakai barnamedvét látok, akkor nyilván nem leszek szomorú attól, ha ugyanaz a maci átszalad a 19. Unitba és ott ejtem el, ahol már grizzlynek minősül.

A grizzlyról olvastam egy igen különleges történetet a Wikipédián. 2006-ban lőttek egy medvét, amiről a DNS-vizsgálatok megállapították, hogy félig grizzly, félig pedig jegesmedve. A cikk szerint a két faj eddig is képes volt a kereszteződésre, de erre eddig csak állatkertben volt példa. A dolog azért is különös, mert a szaporodást a két faj jellemző párosodási rítusa előzi meg, így kizárható a véletlen választás. A cikk egy *National Geographic* linket ad meg kereszthivakozásban, amit én hiteles forrásnak tartok. Az NG oldalán a hitetlenkedők maguk is láthatják a különös állatot, amelyet egy idahói vadász ejtett el.

Érdekes, hogy a létező legnagyobb alaszakai barnamedve is eltörpülne a korábban itt honos rövidfejű medve (*Arctodus simus*) mellett. Ez az állat számos változatban élt Észak-Amerikában, és viszonylag nemrég, az utolsó jégkorszak végén, körülbelül 10 000 éve halt ki. Szerénynek nem mondható 1,6 méteres (!) marmagassága közel 1 tonnás testsúllyal párosult. Állva elérhette a 3,4 métert! Nevét onnan kapta, hogy koponyája a mai medvékhez képest rövidebb volt. Ellentétben a mai, többé-kevésbé mindenevő medvefajokkal, a rövidfejű medve csak és kizárólag húst evett, de abból akár napi 16 kilót is. Valóban félelmetes ragadozó lehetett, őseink mégis sikerrel vadásztak rá. Azért lehet a mai vadászok számára is érdekes, mert jégbe fagyott példányai is megmaradtak, ezért jó esély van az ép DNS kinyerésére. A klónozás tudománya mára odáig jutott, hogy a Pennsylvanai Egyetem professzora, Stephan Schuster állítása szerint a jövőben *bizonyosan* képesek leszünk kihalt állatfajok újratereztésére. A Jurassic Park tehát akár valóság is lehet, bár nem valószínű, hogy T. Rex fog szaladgálni erdeinkben. Az örökítőanyag ideális körülményeket feltételezve legfeljebb egymillió évig marad fent, ezért csak a közelmúltban kihalt fajok feltámasztására van reális esély. Ez bizony nem feltétlen sok ezer év múlva válik majd valósággá, hiszen spanyol kutatóknak már most sikerült egy kihalt kőszálicseke-fajt klónozniuk, bár a gida csak röpke hét percet élt.

Akárhogy is, könnyen lehetséges, hogy néhány évtized múlva a rövidfejű medve ismét szerepelhet Alaszka vadászati lehetőségei között.

Én tehát a következő napokban valószínűleg grizzlyre fogok vadászni a 19-esben, ezért ezt az alfajt mutatom be részletesebben. Testhossza 1,8-2,4 méter között változik, testsúlya körülbelül 225-340 kg. Ez utóbbi adat ismeretében meglehetősen kételkedéssel fogadom azokat az időnként felbukkanó híreket, amelyek szerint Erdélyben 300 kilós medvéket lőnek. Úgy vélem, ezek nem hiteles, a sikeres vadászat után érzett örömben eltúlzott becslések.

A grizzly mindent igyekszik megenni, ami húsból van. Megtámadja az óriásjávort és szívesen fogyaszt halakat, de a dögökre is rámeleg. Ennek ellenére általában nem képes tápanyagigényét tisztán húsból fedezni, ezért válik vegyes étrendűvé. Növényi részeket fogyaszt rögtön a téli álmat követő ébredése után és mindig, ha húsból származó étrendje kiegészítésre szorul. Növényi kedvencei közé tartozik a fű- és sásfélék, gumók és gyökerek, bogyók és diófélék. Magyarul: mindent megeszik, ami radarának hatósugarába kerül.

A grizzly egyike Észak-Amerika legtöbbször tartott és legértékesebb trófeáinak. Theodor Roosevelttel szerint a grizzly egyenesen a „top trophy” Észak-Amerikában. Grizzly nélkül nem érdemes Észak-Amerikából, de különösen Alaszkából hazajönni, én magam is ezt a vadászatot várom leginkább. Egyike azoknak a vadászatoknak, amelyek valódi veszélyt jelentenek a vadász számára. Se szeri, se száma azoknak a történeteknek, amelyekben vadászok kerültek életveszélybe grizzlyvadászat közben, és ezek között a történetek között bizony van igaz is. Errefelé úgy tartják, hogy bár a grizzly méretre kisebb az alaszki barnamedvéénél, de felépítése erőteljesebb és veszélyesebb. Hogy a grizzly vadászata nem játék, azt az Alaska Department of Fish&Game Wildlife Conservation hivatalos internetes oldalán is olvashatjuk Dave Kelleyhouse-tól. A felkészült vadászati szakember a következőt írja:

„A nagy medvéket addig kell lőni, ameddig össze nem rognak, és lent nem maradnak. A nagy medvékkel nem lehet szórakozni és kísérletezgetni az „egy lövéssel lelövöm” módszerrel, ahogy az a népszerű vadászmagazinokban áll.”

Mint minden veszélyes nagyvadnál, az alaszki medvék esetében is végeláthatatlan vita dűl az alkalmas kaliberről. Vannak európai vadászok, akik az Óvilágból próbálják kitalálni, milyen kaliberrel kell Alaszkában barnamedvére vadászni. Ők általában .375 H&H Magnum puskákkal érkeznek, sokan közülük elmerészkednek az elefántölő .416-os magnumcsoport válltörő lövegeihez, de általában nem adják alább a .338-as Winchester Magnumnál. A nem kevés számú helyi profi, akikkel indulásom előtt és ittlétem alatt sikerült beszélgetnem, és akik életük nagy részét medvék kergetésével töltik, szinte egyöntetűen egyetértettek abban, hogy a grizzlyt biztonsággal le lehet teríteni .30-06-os puskával.

Fontos, hogy korszerű és nem széteső szerkezetű lövedéket használjunk, és a lövedéktömeg is minimum 200 grains (13 g) legyen. Csak át kell tanulmányozni a medve anatómiáját és meg kell tanulni lőni. A medve, minden veszélyessége és testmérete ellenére nem különösebben kemény felépítésű vad, így a .30-06-os kaliber tökéletesen működik a gyakorlatban. Az alaszakai barnamedve más kérdés, ott valóban indokoltabb lehet a nagyobb teljesítményű miníció. Az SCI grizzly világrekord 2001 áprilisában esett Alaszka Gmu 19/b jelzésű területén. Az óriási koponya 45,4 cm hosszúságú és 26,2 cm szélességű imponáns méretekkkel büszkélkedhet.

Könnyen lehet azonban, hogy ez a trófea hamarosan a második helyre csúszik vissza.

A Cabela's Outdoor Adventure-től indulásom előtti héten kaptam tájékoztatást arról, hogy ez év május 13-án vendégük, Rodney Debias minden eddigi rekordot meghaladó, kapitális, potenciális új világrekordként számon tartott monstrumot ejtett el, ráadásul nem is nagyon messze attól a területtől, ahol én vadászom. Tovább növeli a trófea értékét az, hogy a bátor vadász íjjal hozta terítékre Alaszka Urát. A grizzly talán a legmagasabb presztízsű amerikai trófea, ezért még a szokásosnál is alaposabban vizsgálják és hitelesítik a méreteket. Kíváncsian várom a végeredményt.

Az észak-amerikai jávorszarvas a Föld legnagyobb szarvasféléje, ez a faj tudhatja magáénak a legterjedelmesebb agancsot is. A bikák marmagassága eléri a lenyűgöző 2,3 métert, testtömegük pedig a 630 kilót, sőt esetenként még ennél is nehezebb lehet. Valóságos óriás, az európai jávor meg sem közelíti. Csak érdekességképpen jegyzem meg, hogy az SCI-rekordkönyv szerint az ázsiai és az amerikai jávor 70 kromoszómával rendelkezik, míg az európai változat csak 68-cal. További jellegzetessége a fajnak, hogy az állat állkapcsán akár 90 cm-re is lenyúló harangot láthatunk. Ez a sajátos képződmény az életkor előrehaladtával növekszik. Hátukon púp található, lábuk hosszú és széles patában végződik, amely nagymértékben megkönnyíti a mocsaras terepen történő mozgást. Agancsuk nagyon masszív és gyorsan nő: a gyarapodás állítólag a heti 7 cm-t is elérheti.

Az észak-amerikai jávor négy alfajra osztható.

Közülük a legnagyobb az Alaska-Yukon Moose (*Alces alces gigas*), ezt az alfajt nálunk alaszakai óriásjávör néven is szokták emlegetni. Testsúlya felfelé alaposan kilóg a teljes fajt jellemző átlagból, a 810 kiló körüli egyedek sem számítanak különlegességnek. Alaszkában csak ez az alfaj honos, így vadászni is csak erre tudunk. Kanadában ezenkívül három további alfaj él, a Western Canada Moose (*Alces alces andersoni*), amely a legnagyobb földrajzi elterjedést tudhatja magáénak, az Eastern Canada Moose (*Alces alces americana*), valamint a Shiras Moose (*Alces alces shirasi*). Ez utóbbi három alfaj élőhelye az Egyesült Államok észak-keleti, valamint a Shiras Moose esetén a közép- és észak-nyugati területekig is elhúzódik. A négy alfajból álló trófeasorozat megszerzése az egyik legvágyottabb sorozat a Földön.

Aki ezt szeretné magáénak tudni, annak résen kell lennie, mert az alfajok élőhelyei ennél a fajnál is átfedik egymást, így pontosan tisztázni kell, hogy az adott területen melyik változat él. A szakirodalmi adatok szerint a jávorok vadászata más amerikai szarvasfélékkel összevetve nem különösebben nehéz, nem kell igazán megterhelő vadászatra számítanunk.

Többek között ez az oka annak, hogy ez a jávor az Európából Amerikába érkező vadászok egyik kedvenc állata. Mert bizony az európai vadászok szeretik a kényelmet. Távol álljon tőlem a két földrész vadászati kultúrájának részletes összehasonlítása, de két, számomra fontos dologban biztos vagyok. Az amerikai vadászok egyrészt általában sokkal edzettebbek, fizikailag felkészültek és jól tűrik a megpróbáltatásokat. Hozzászoktak a nehéz időjárási körülményekhez, a kemény terephez, a hegyekhez, a hideghez és a hosszú, szinte véget nem érő cserkelésekhez.

Alaszkában nem divat nyavalyogni.

Másrészt pedig általában jól lőnek és fegyverüket, lőszerüket is jól ismerik. Ebben biztosan nagy segítségükre van a barátságos jogi szabályozás, sokan vannak erre, akik az úttörő elődökhöz hasonlóan puskával a kezükben születnek.

A jávorlapát értékelésénél az amerikaiak a terpesztést tartják a legfontosabbnak, bár az SCI – szerencsére – más méreteket is figyelembe vesz, és az összpontszám alapján rangsorol. A világrekord Alaska-Yukon Moose trófea 188,6 cm terpesztéssel büszkélkedik, amit egyébként 1999 szeptemberében ejtettek el az alaszki Cordova közelében. A legnagyobb terpesztést viszont a ranglista 10. helyén álló agancs tudhatja magáénak: nem kevesebb, mint 204,5 centire feszült a szalag! A szerencsés vadász 2003 szeptemberében, a Wildman Lake környékén ejtette el a vadat. Természetesen a jávor nekem, mint magyar szarvasvadásznak is fontos trófea, a magam részéről egy 160 centiméteres terpesztéssel már elégedett is lennék.

A jávor bámulatos testméretei ellenére közismerten puha felépítésű vad, így ennél a vadászatnál sem indokolt a kölyökágyúk használata. Ahogy Széchenyivel, úgy másokkal is gyakran előfordult már az, hogy a jávor egyáltalán semmilyen módon nem jelzi a találatot. Ennek a képességnek az oka egyelőre a faj titka marad. A korábban már idézett Dave Kelleyhouse így ír erről:

„A nagy medvék kivételével szükségtelen, hogy egynél több lövést adjunk le akkor, ha az első lövés a tüdőbe ment. A régiek azt mondták nekem: »Mindegy, hogy egyszer vagy egy tucatszor lősz meg jól egy jávort. 1 perc 55 másodpercnél hamarabb nem fog elpusztulni.« Igazuk volt. Egy jó tüdőlövés esetén a jávor körülbelül 2 perc múlva fog befelé elvérezni és összeesni. Több lövés csak több lyukat, több kellemetlenséget és több roncsolt húst eredményez.»

Ehhez annyit fűznék hozzá, hogy úgy vélem, tüdőlövésnél nem feltétlen az elvérzés, hanem a fulladás az elhalás oka. Én minden vadra addig adok le lövést, ameddig az mozog.

Teszem ezt azért, mert sohasem lehetünk teljesen biztosak abban, hogy az első lövedék jó helyre ment, és ott ténylegesen el is végezte a munkáját. Másrészt a vadászetika számomra legalapvetőbb tétele, hogy a lehető legkevesebb szenvedést okozva kell elejtenünk a vadat. Lehet, hogy plusz két lövés már nem lenne fontos, de inkább kettővel több, mint eggyel kevesebb. És ha kettővel több lövés 10 másodperccel lerövidíti a vad szenvedését, én nem fogok spórolni a lőszerrel. A húsroncslás nyilván nagyobb, de nem lehet a több kinyerhető húsról hivatkozva hagyni azt, hogy a vad kínlódjon. Személyes tapasztalatom vezetett arra, hogy – akárcsak az FBI-nál – mindig legalább két célzott lövést adjak le, sőt még a második lövés után is mindig célon vagyok.

A különös eset is kedvenc magyarországi vadászterületemen, a Vértes lábánál fekvő Csákvár környékén történt. Napraforgótábla felett, leszen üldögélve vártuk a hajnalt és a szerencsét a kitűnő helyi hivatásos vadással, Robival. Kezemben Robi .30-06-os kaliberű Mauserje, amit rendszerint Sako Hammerhead 11.7 grammos lövedékkel táraz. Egyszer csak teljesen váratlanul, a legnagyobb csendben lépett ki jobbról egy südő a napraforgóba vágott nyiladéokra. Annyira közel volt, hogy én nem is vettem észre, egyszerűen elnéztem felette. Robi figyelmeztetése után lőttem, inkább már felülről, mint oldalról. A südő rögvést hanyatt vágta magát a közeli lövés romboló becsapódási energiájától, amit én a biztos találat hamis tudatában nyugodtan néztem a céltávcsövön keresztül. Bár lett volna időm akár az egész tárat kiismételni, nem tettem.

És ez nagy hiba volt.

A südő hirtelen felpattant, megfordult, és ekkor már a jobb oldalát mutatva igyekezett vissza saját nyomán a táblába. Pillanatnyi elmezavaromat követően kissé késve isméttem, de még így is sikerült a jobb első lábba találatot helyeznem. Ez is teljesen biztos és egyértelmű találat volt, a Sako szörnyű ereje szinte elsodorta a disznó első felét. Rövid menet után hallottuk, ahogy a fiatal állat megállapodik a napraforgóban, kicsit töri azt, majd visszaállt a nyugalom. Robival meg is állapítottuk, hogy ez a südő már megvan, velünk jön haza, és vártuk, hogy múljon az idő. A vadászidő elmúltával lekászálódunk, megkerestük a rálövés helyét, majd Robi ráállt a nyomra. A következő két-három órában Robi minden vérebet megszegyenítő alapossggal, lehetetlenül apró vércseppeket és kenéseket meglátva követte a nyomot. A magam részéről gyakorló vörös-zöld szintévesztőként már a legelső nyomot sem vettem volna észre, teljesen tanácstalanul ténferegtem a nyiladékon, ezért nekem a nyomkövetés során csak az utolsó biztos pontok megjelölése maradt feladatombul. Robi tényleg mindent megtett, amire akkor és ott lehetőség volt, de a südő nem lett meg. Sem akkor, sem aratáskor, pedig Robi külön rákérdezett a mezőgazdasági munkásoknál, hogy nem találtak-e a táblában elpusztult disznót. Nagyon bántott a dolog, mert nem értettem a történeteket, és mert nagyon nem szeretem, ha sebzett vadam elvész, bár ez a rendszeres lövészeti tréningeknek köszönhetően azért nem sűrűn történik meg.

Azóta rengetegszer átbeszéltük az eseményeket, és sikerült felállítanunk egy elméletet az incidensre, mert magyarázatot találni mindig muszáj.

Még akkor is, ha nem tűnik túl valószínűnek.

Úgy okoskodtunk, hogy az első lövedék gerinctüskét érhetett, és annak ellenére, hogy felülről érte a testet, nem hatolt be a testüregbe. Valahol, valamelyik csonton vagy bordán megcsúszhatott, és csak felületi sérülést okozott. A jobb első lábat ért lövés pedig minden látványossága ellenére egyszerű horzslövés volt, amit a disznó valószínűleg napok alatt kihevert. Egyáltalán nem biztos, hogy így történt, de ennél jobb okfejtést egyszerűen nem sikerült elővezetnünk.

A fenti eset óta szinte mindig duplázok, még akkor is, ha biztosnak tűnik a találat. Tűzbe rogyott vadnál szoktam kivételt tenni, de akkor sem szállok ki addig a céltávcsőből, ameddig minden mozgás abba nem marad.

A feketemedve méreteiben elmarad a kontinensen élő medvetársaitól, azonban ő az egyetlen, aki elmondhatja magáról, hogy szintiszta amerikai ivadék. Mondhatnám, egy igazi kékvérű, pedigrés amerikai. Nevében is büszke származására: *amerikai feketemedve*. Akinek további kétségei lennének a genesis felől, álljon itt a latin név is: *Ursus americanus*. Ez planétánk legelterjedtebb medvefaja, kimondottan nehéz olyan területet találni Kanadában és Alaszkában, ahol ne élne nagy számban. Talán csak a sarkvidéki területek legészakibb részei számítanak kivételnek. Élőhelyének határai egészen Közép-Amerikáig húzódnak, így egy amerikai vadásznak sem kell sokat utaznia, ha feketemedve bőrét szeretné vadászszobája falán látni. Marmagassága ritkán éri el az egy métert, súlya 80-135 kiló. A barnamedvékhez hasonlóan itt is megfigyelhető az a jelenség, amely szerint a part menti populáció testsúlya lényegesen nagyobb a szárazföld belsejében élő fajtársakénál. Az ok itt is főképp a fehérjében dúsabb táplálékban keresendő. Ez segíti hozzá a keleti parti feketemedvéket a 270 kilós testsúly eléréséhez.

A feketemedve természetesen leginkább fekete színben fordul elő, de számos más színváltozata is ismert. Érdekes módon a medvéknél a szín mindig az adott élőhelyhez alkalmazkodik. Figyelemreméltó, mert széles körű európai közvélekedés szerint a zsákmányállatok nem tudják megkülönböztetni a színeket. Ha pedig nem tudják, akkor a tévedhetetlen evolúció miatt kedvez azoknak a medvéknek, amelyek színe jobban illeszkedik a környezetbe? Nem lehetséges, hogy a zsákmányállatok valamilyen módon mégis csak érzékelik a színeket vagy legalább az árnyalatokat? Ha ez így van, az viszont egyben azt is jelenti, hogy az amerikaiak talán mégsem csak divatból hordanak terepszínű ruházatot, amely álcaszín az általános hazai felfogásnak megfelelően – lévén a vadászható állatok színvakok – nem segíti elő hatékonyan a vadász rejtőzködését.

A sokféle színváltozatból van kettő, amelyek igazi kuriózumnak számítanak.

Az egyik a már említett Glacier Bear, amely külön alfajbesorolást kapott *emmonsii* néven Dalltól (igen, az ő nevét viseli a Dall-féle juh is). Kékes bundája valóban ritka jelenség. Azonban még a kék színű változat is hétköznapiak számít a fehér színű feketemedvéhez képest, ami igazi fából vaskarika. Hogy egy feketemedve fehér színű legyen, azért az mégsem hétköznapi jelenség.

Ez a Kermode Bearként ismert, és a latin *kermodei* megnevezést kapott alfaj bár hófehér, nem tévesztendő össze az albínó egyedekkel. Ez az alfaj úgy fehér, hogy közben nem albínó. Kizárólag a kanadai Brit Columbia észak-nyugati partvidékének néhány szigetén fordul elő és teljes törvényi oltalmat élveznek, nagyon helyesen.

A feketemedvék ennek a kontinensnek talán legalkalmazkodóbb és legközönségesebb állatai. Mindösszesen 16 alfajt különítenek el kontinensszerte, de szerencsére az SCI önmérsékletet tanúsított, és egy rekordlistában egyesíti valamennyiüket. Vadászatukra – ahogy ez én esetemben is – leggyakrabban más vadak vadászatával együtt kerül sor. A világrekord az alaszkaui Kuiu szigeten esett 1996 májusában. A rekordtrófea méretei: 35,24 cm hosszúság, 23,02 cm szélesség. Külön emelném ki, hogy a szerencsés elejtő nem vette igénybe a helyi profi vadászok segítségét, egymaga próbálkozott. Ez azért is említésre méltó, mert a Rekordkönyv tanúsága szerint a kapitális trófeák nagyon-nagyon kevés kivételtől eltekintve mindig profi vadászvezetéssel kerülnek terítékre. A magyar vadászoknak azonban nem érdemes különösebben mérlegelniük, hogy melyik megoldást válasszák, mert az alaszkaui törvények szerint külföldiek, vagy az USA más tagállamából származók kizárólag helyi hivatásos vadással együtt vadászhatnak Alaszkában.

Itt szeretném azt is megjegyezni, hogy a rekordlista általam történő következetes felhánytorgatásának nem célja a rekordméretű trófeák túlzott felülreprezentálása az átlaghoz képest. Mindenkinek el kell döntenie azt, hogy miért vadászik. Számomra a kaland és az élmény az első, ezért is jöttem erre az útra. Talán olcsóbban, rövidebb idő alatt és sokkal komolyabb trófeákat lehet szerezni akkor, ha valakinek ez az elsődleges célja és utánajár a lehetőségeknek. Bárkinek lehet világranglistás trófeája, mindennek megvan az ára, mindenre létezik megoldás. Csak ezek a megoldások elég messze állnak attól, amit én vadászatnak nevezek. A rekordok hajszolása – legalábbis a trófeák tekintetében – igen távol áll tőlem. Fontos azonban ismernünk a rekordokat, mert csak így tudjuk minősíteni az általunk elejtett állatot.

Ezzel a mai aniaki késsedelemmel az az egyetlen komoly probléma – mert a várakozást már megszoktam –, hogy ha ma nem tudjuk elhagyni Aniakot, akkor holnap nem fogunk vadászni a már sokszor leírt „amelyik nap repülsz, nem vadászol” szabály miatt. Már azon kezdünk gondolkodni, hogy az éjszakát a reptéri épületben kell töltenünk, mert szálloda sincs. Unalmunkban a repülőtér és a szupermarket közötti egy kilométeres úton grasszálunk oda-vissza. Mindig csak kevés italt és ételt veszünk a boltban, hogy aztán legyen ürügyünk tíz perc múlva visszajönni.

Két mexikóival haverkodtam össze, ők is Bobhoz mennének medvére. Jó fej srác mindkettő és van tequilájuk. Ez az eredeti mexikói tequila... ez azért nem viccel. Egy pohár nekem elég is belőle. Különösen fényes nappal.

Sokadszor megyek vissza a boltba, többet gyalogolok, mint egy hegyi vadászaton, amikor végre megjön Bob. Két fuvarral fognak minket átszállítani, mert sok a vadász, aki az alaptáborba szeretne jutni. Én a mexikóiakkal a második kört választom. Lesz időnk megenni azt a sok felesleges kaját, amit összevásárolgattunk.

Fél óra alatt érünk el a medvevadászok alaptáborába.

Közben csodáljuk a tájat, és nézzük a vadvilágot. Mert vad szerencsére van bőven. Mindösszesen hét feketemedvét, két grizzlyt és egy csapat karibut látunk repülésünk során, bár az átrepült területeken nem vadászhatunk. Bob azonban lehűti a lelkesedést: karibura sajnos egyáltalán nem vadászhatunk, hiába az előzetes egyeztetés és foglalás. Erről viszont az outfitter tehet a legkevésbé. A karibu az őslakosok téli élelmezésének és hússzükségletének alapja. Ők korlátlanul, nemre és korra való megkötés nélkül vadászhatnak erre a fajra. Alaszka egyes Unitjaiban azonban idén kevesebb a karibu, ami kiváltotta a bennszülöttek elégedetlenségét, mivel téli megélhetésüket látják veszélyben. Az alaszakai kormány pedig lépett, és három héttel ezelőtt – általános meglepetésre – leállította a fizetős karibuvadászatot. (Ez abból a szempontból megnyugtató, hogy nem csak nálunk szoktak teljesen érthetetlen és átgondolatlan verdikteket hozni.) Bob szerint a vendégvadászok a Unit 18/B területen évente mintegy harminc-negyven bikát ejtenek el. Az őslakosok ebben a régióban – amelybe több Unit is beleszámít – akár több ezret. Nem látszik megalapozottnak az az állítás, amely szerint a külföldiek elejtései veszélyeztetnék az őslakosok jogait a vadászathoz. Nem jó reklám ez Alaszkának. Sokan fognak hazamenni csalódottan, karibu nélkül úgy, hogy sok pénzt áldoztak az utazásra. Ezek a vadászok komoly bevételt jelentenek az államnak, jóval többet, mint amennyit az a néhány nyavalyás karibu ér. Az outfitterek számára pedig valóságos sorscsapás egy ilyen döntés. Vissza kell fizetniük a vadászatért kapott pénzt, pedig költségeik már jóval a tulajdonképpeni vadászat előtt jelentkeznek. Én szerencsés vagyok, három bikám trófeája már csak a hazautazást várja, hogy eggyel több vagy kevesebb, mit számít az. De nem lennék ilyen nyugodt akkor, ha elsősorban a karibu elejtéséért utaztam volna Alaszkába. A licenc ára 425 dollár, legalább ezt a pénzt visszkapom az alaptáborban.

Minden eddiginél ideget próbálóbb leszállás után – lehet, hogy én vagyok gyáva, de én biztos voltam abban, hogy ezt nem éljük túl – sikeresen megérkezünk Bob főhadiszállására.

Ennél melegebb, barátságosabb és szívélyesebb fogadtatásban nem volt még részem. Az első benyomás a lehető legjobb volt, amikor négy golden retriever vágta oda a géphez, hogy kitörő örömmel üdvözölje a benne ülőket.

Ők nem vadászakutyák, a tábor hivatalos személyzetéhez tartoznak, csak annyi a különbség, hogy az élet élvezetén más feladatuk nincs. Közös jellemzőjük, hogy mindig éppen útban vannak, és hogy a *camp* lakóinak kedvencei. A csomagokat kiveszik a kezünkből, hondákkal fuvarozzák őket a barakkokba. Minden szembejövőnek fülig ér a szája, a táborban nevetés hallatszik. Fiatalok a guide-k, van köztük jó pár olyan, aki mellett öregúrnak számítok. Egymás után mutatkoznak be, majd a központi faházba invitálnak, ahol már nyomnak is a kezembe egy tál spagettit.

Sok munka és pénz van ebben a kis kolóniában.

Mindössze csupán hat-hét épületből áll, de ezeket a vadon közepén kellett felépíteni, közúti szállítás segítségével nélkül. Masszív faépületek, megismerésükre egyelőre nincsen időm. Bob profizmusát jellemzi, hogy a puskabelövés itt nem lehetőség, hanem csaknem kötelező a vendégek számára. Spektív, belövőállvány, kétféle magasságú fatuskó a kényelmes üléshez és stabil asztal várja a vadászokat. A céltábla száz méterre van földbe verve. Szeretném kitenni az automata célt, de kiveszik a kezemből, már fut is vele az egyik srác a céltábla felé. Kétpontos, hálósákból és ruhákból álló alátámasztást rakok a belövőállvány helyére, úgy lövök a céltáblára. Nem megfelelően felépített lőállásból löni annyi, mint rombolni az önbizalmunkat és pazarolni a löszert.

Nem lehet túl sokat beszélni a vadászat előtti belövés fontosságáról.

Nem feltétlen azért fontos ez, mert a fegyver elállítódik. Elég, ha megváltozott időjárási körülmények közé vagy más tengerszint feletti magasságba érkezünk, a találati pont máris elvándorol. Ilyen út során képtelenség elkerülni azt, hogy a távcső oda ne koccanjon valamihez. Ez talán három centit jelent száz méteren, otthon észre sem venném a különbséget, ha nem lőtéren lőnék. De három centi száz méteren az kilenc centi háromszázon, és ha ehhez hozzáadjuk az időjárás okozta röppályaeltérést, akkor könnyen elérhetjük a tizenöt centis eltolódást is. Aztán meg csodálkozunk, miért ment el a sok ezer dolláros vad. Megint kattintgatok egyet-kettőt a távcsövön, jövődöbeli guide-om spektíven kommentálja a történéseket.

Belövést követően gyors átöltözés, egy barakk elfoglalása, és már megint a leszállópályánál téblábolunk. Még ma elrepülünk az előretolt táborba, a *spike-campbe*. Ha ma este a komfortosabb alaptáborba maradnék és másnap utaznék a spike-ba, akkor holnap nem vadászhatnék, mert az is „repülős” nap. Így nyerek egy napot. Bob megérdeklődik, melyik a legfontosabb vad a számomra, és én a grizzlyre szavazok. Ennek megfelelően jelölik ki a célállomást. Állítólag egy nagy medve kóborol arrafelé, Bob szerint éppen ideje, hogy terítékre kerüljön. A szükséges cókókot bedobáljuk egy pici gépbe – nem esküdnék meg rá, de Greg Jennennek volt ilyen típus, csak ez piros, nem pedig sárga – és felszállunk. Mai harmadik repülőutam. Talán, ha öt percet repülünk, amikor a fülhallgatón rám szól a pilóta, hogy figyeljek, mert leszállunk.

Leszállunk?

És vajon hova az ördög valagára fogunk leszállni?

Ráfordulunk egy hegygerincre, nem lehet szélesebb, mint húsz méter... mellette két oldalt a biztos felborulás, majd a völgybe csúszás vár ránk... megmarkolom a belső vázat, összeszorítom a fogam... és miután megállunk, megfogadom, hogy Alaszkában *soha többet* nem fogom nyitva tartani a szememet leszállásnál, ha *bush pilot* ül a pilótafülkében. Izzadok, a torkomban a szívem, alig bírok kikászálódni abból a repülő koporsóból.

Nem sokáig várunk magányosan, még ki se tudjuk rámolni a felszerelést, amikor egy másik őrült is landol mellettünk, ő hozza a vezetőmet és a többi felszerelést. A két gép felszáll – ne is lássam őket – , a guide pedig nekilát a *spike-camp* felállításához.

Külön-külön sátorban fogunk lakni. Az enyém egy eredetileg négyszemélyes Cabela's expedíciós sátor, több ponton kereszteződő rudazata stabil konstrukció. Tábori ág kerül bele, arra teszem a felfújható ThermARest matracomat és a hálósákokat. Minden felszerelési tárgy minőségi termék, a guide mozdulatai pontosak, érti a dolgát. Az eltelt néhány óra alapján azt gondolom, hogy ez az eddigi legprofibb csapat, akikkel együtt vadászhatok. Hozzáállásuk, szakértelmük, szervezetségük minden eddigi vezetőmön túltesz. Frank Cole azt írta nekem, hogy a Bob Adams-féle cég a Cabela's talán legjobb partnere, ezért küld hozzájuk.

Megbeszéljük a további napok teendőit.

A grizzly vadászata nekem ennek az útnak a fő attrakciója. Ezért megkérem Johnt, a vezetőmet, hogy ne lőjön a medvébe. Ha esetleg az első lövésem nem okoz azonnali elhalást, akkor ismételni fogok, de ez az én medvém, nem szeretném, ha más lőné meg helyettem. Abban maradunk, hogy ameddig a medve tiszta területen van, és életünk nem forog veszélyben, addig nem nyúl a puskájához. Ha viszont az esetleg sebzett mackó a bozót felé veszi az irányt, akkor kétfős csapatunk az összes rendelkezésre álló fegyverből tüzel. Mert bozótba menni sebzett grizzly után – óriási kockázat! Nagy egyetértésben, jó összhangban, előremutatón folyik ez az egyeztetés. Jól ki fogunk jönni egymással.

Erősen alkonyul már, amikor kimegyünk egyet távcsövezni. A sátraktól talán háromszáz méterre ülünk ki egy oromra, onnan kémleljük a környéket. A terep nagyrészt fedetlen, viszont a domborzat adta lehetőséget ki tudjuk majd használni a cserkelésnél. Mozgás nincsen, hideg viszont van, ezért fél óra után úgy döntünk, hogy a mai napra ennyi program elég is volt, és nyugovóra térünk.

Fúj a szél a *spike-camp* körül.

Nem bír a sátrainkkal.

Szeptember 13.
Medvevadász Spike-Camp

Olyan jól aludtam ezen a katonai kempingpriccsen, hogy reggel John alig bírt felébreszteni. Már félig bejött a sátramba, úgy keltegetett. Hiába volt azonban a vadászhoz illő, hat órás ébresztő. Köd üli meg a tájat, nem látunk száz méternél messzebb. Nem is megyünk sehova, maradunk John sátrában egy kiadós reggelire. Az ő hajléka egyben a konyha és az étkező is, az ágya szolgál ülökéül. Eldobható papírtányérból eszem, van egy saját, kijelölt példányom. Minden étkezésnél igyekszem megtalálni azt a felét, ami kevésbé piszkos. A mai reggeli a tegnapi vacsorát kerülgeti. Poharamból eddig kakaót és vizet ittam, ebben a sorrendben. Kész haszon, mert a víz ki tudta belőle mosni a kakaót, bár az már bele volt száradva, engem pedig nem zavart, hogy a víznek emiatt kissé kakaóíze volt.

Hagyományos események minden táboréletben.

John kiváló rántottát és sült szalonnát készít, utána megeszem az egyik zacskó kekszet. Legalább nem kell tovább rakosgatni.

Kinézünk, hátha felszállt egy kicsit a lebegő pára. Elsétálunk vagy száz métert a tábor mögé, onnan bámészkodunk. Sok látnivaló nincs annak, aki nem szereti a ködöt. Vissza is térünk hamarosan, a hálósáokban legalább meleg van, és bentről majdnem annyit látunk, mintha kint ülnénk a hidegbe. A délelőtt jó része szundikálással és gondolkozással telik. (Inkább az alvást választom a gondolkozás helyett. Az kevésbé megerőltető.)

Tizenegy óra felé ébrednek megint, és amikor kinézek, a ködnek már nyoma sincs. Szólok is Johnnak, így lassan felmásházunk, és indulunk medvét lesni. Tegnap megtudtam, hogy a medve vadászat lényege a türelem. A vadászat 90%-a nem más, mint várakozás. Értelmes egyensúlyt kell találni a gyaloglás és a távcsövezés között, ez utóbbinak van nagyobb szerepe. Ha az ember túl sokat sétál a környéken, akkor annyira összeszagosítja a terepet, hogy minden medve fejvesztve menekül. John szerint egy grizzly még két-három nap múlva is megérzi az ember nyomát, és azon nyomban megfutamodik. Semmi esély arra, hogy egy ilyen medve abban az évben terítékre kerüljön. Míg a jávor hamar elfelejti az emberszagot, és esetleg visszatérhet a jó területre, a medve ilyet sosem tesz.

Ennél több esze van.

Másfél kilométert gyalogolunk, meg-megállva, míg egy szomszédos domb csúcsára érünk. Roppant távolságokat látni be innen, minden irányba völgyek futnak. Végláthatatlan távcsövezés kezdődik. Az első órában még az én szememről sem szakad le a Swaro, de aztán kényelmesen hanyatt fekszem a harminc centi mély, süppedő mohaágyon, és szabad szemmel nézem a természetet.

A gyönyörű, vad, érintetlen és ősi alaszakai természetet.

Itt nincsenek utak. Nincs város, nincs erdőgazdálkodás és nem látni semmit, amit ember keze alkotott volna, vagy ami mesterségesen szabályozva lenne. Ez a föld évezredek óta így néz ki. A színek harsányak és változatosak. Láttam egy pár fácskából álló ligetet, ami annyira citromsárga volt, hogy lánggal égni látszott a napfényben és a mögöttes sötétszürke sziklamezőben. Láttam tűzvörös bokrokat és méregzöld mohát is. Nincsen átmenet a színek között, pengeéles határvonalak vannak az egyes növénytársulások körül. Hegyek és dobok szakítják meg a kis völgyek útját, tiszta patakok szeletelik a táj képét. És az egyik patak partján, két magányosan meredező fenyőfa között... nagy test mozog!

GRIZZLY!

Szólok Johnnak, aki éppen a dombhajlat túloldalán van, abba az irányba fordítja a spektívet, majd átgördül felém. Mutatom neki a két fát, rám szól, hogy vegyem elő a puskám. Miközben előhalászom, a magáét is előveszi, de fél szeme végig a spektíven van. A medve befordul egy kiemelkedés mögött... elveszítjük szem elől.

Most két lehetőség van – mondja vezetőm. – Az egyik, hogy továbbmegy egyenesen, tartja az irányt. Ebben az esetben többet nem látjuk. A másik, hogy felkapaszkodik a hegyre, és elkezd csipegetni a *blueberry*t (fekete áfonyát), ami minden grizzly kedvenc csemegéje. Akkor megfoghatjuk.

Meredten nézzük felváltva az eltűnés helyét a *blueberry*-lelőhellyel. Fél órát is várunk, de nem mutatkozik. Sajnos, ez elinalt. Rámérek lézerral, 746 méterre volt akkor, amikor észrevettem. Tényleg nem lett volna értelme az üldözésnek, egy grizzly igen gyorsan halad.

Megnyugszanak a kedélyek, mindenki tovább fürkészi a neki kijelölt területet.

Így múlik el a nap. Nyolc órán át voltunk lesben, csaknem végig egy és ugyanazon a helyen. Türelmetlenséggel tehát senki nem vádolhat. Nem mozgottunk, innen mindent beláttunk. Hazatérve még a tábor alatti kilátóhelyre is kiülünk, ott is agyonütünk még két órát. Kilenc is elmúlik, mire végleg hazakeveredünk.

Karibukon kívül mást már nem láttunk. Ők tudják, hogy nem kell tőlünk tartaniuk. Annyit lőhetnek közülük, amennyit csak szeretnék.

Szeptember 14.

Medvevadász Spike-Camp

Délelőtti bejegyzés

Az éjszaka többször is műszaki hibaelhárítás vált szükségessé.

Ágyam kényelmes, de nem kiforrott konstrukció. Kétszer rogyik össze alattam. Az első után még össze tudom rakni, de másodszorra Johnt kell hívnom. Nem sokkal később sikeresen kiszakítom a sátram. Van nálam terepszínű *duck tape* – az amerikaiak szupererős ragasztószalagja, nálunk sajnos csak az enervált utánzata kapható –, azzal foltozzuk össze. Tiszta időre ébredünk, nem kell várni a vadászattal. Reggelire *outmeal*, egy forró, kásaszerű, édeskés étel készül. Úgy néz ki, mint ami éppen benéz, de finom és tápláló.

Nem hagyjuk el táborunk jól megválasztott hegyét, hanem annak különböző kiemelkedéseiről kutatjuk az alatt húzódó bozótost és tisztásokat. Én az első két órában tartok ki. Harmadik lesünkön ülünk, amikor rajtaütésszerű álomkór lep meg. Ültő helyemben elalszom. Nemsokára felriadok, de nagyon fáradtnak érzem magamat. Akikkel volt szerencsém együtt vadászni, talán igazolhatják szavam, amely szerint nem vagyok az a tipikus „Szólj, Ha Látsz Valamit, Én Majd Jövök És Meglövöm” típusú vadász, aki a vadászatai nagy részét az ágyban vagy a sátorban vészeli át. Most mégis arra kérem Johnt, figyeljen helyettem is, én visszavonulok a sátorba. Délig alszom, most készül az ebéd. Nem vesztettem semmit, nincs mozgás a környéken.

Remélem, nem fordul meg a vadászszerencsém.

Netbookom akkumulátora az utolsókat rúgja. Át kell térnem kézi írásra.

Bátran merem állítani, hogy az akkumulátorok és feltöltésük minden hosszú távú túra és expedíció legfontosabb kérdésévé válik körülbelül a harmadik nap után.

A magassági betegség, a bakancs által feltört láb, az időről időre lecsapó gyomorrontások és hasmenések, a fájó ízületek és az izomláz hamar rutinná lesz a csoport számára, pár nap elteltével már senki nem veszteget rájuk egy árva szót sem. Nem így az akkumulátorok!

Egyszerűen kimeríthetetlen beszédtema.

Kinek van a legújabb alkáli/metál/lítium/digitális/hibrid/cadmium/duracell-ionos aksija, és hogy az meddig tart ki? Szerinted eleget hoztam? *Ez a töltő kompatibilis ezzel?* Hány óra/perc/másodperc a várható élettartam, és ki hogy tudja ezt meghosszabbítani? Minden pihenőn, minden vacsoránál és reggelinél előkerül a kérdés. Nyaktörő sziklafalakon kapaszkodva néhányan élénk diskurzust folytatnak a fényképező energiatakarékos használatáról. Valaki elvesztette a pénztárcáját, az útleveletről sincs hír, de szerencsére a tartalék akkumulátorok megvannak. Semmi nincsen, ami ennél fontosabb.

Sokrétű használati és újratöltési tervek születnek a csoport előtt álló út, a tervezett energiafelhasználás és az esetleges áramvételezési lehetőségek figyelembevételével. A társaság tagjai hamarosan akkumulátorformátum szerint klikkesednek. Akiknek azonos formájú akkumulátorra van szükségük csodagépeikhez, a túra végéig szóló elválaszthatatlan szövetséget kötnek.

A tapasztalt magashegyi túrázók pedig az akkumulátorok valóságos szakértőivé válnak.

Mesteri módon, egyéni eljárásokkal préselik ki az utolsó csepp energiát is a feltölthető telepekből. Minden valamire való expedíciós túrázónak saját eljárása van az aksik életben tartására. Az egyik a melegítésre esküszik némi többletenergia reményében, a másik ellenkezőleg, inkább hűti a telepeket. Van, aki dörzsölgetéssel igyekszik lelket lehelni a halott aksiba, a kolléga pedig éppen bőszen magyarázza elméletét, amely szerint a küttyük kikapcsolt állapotban is fogyasztanak, így ő még a fejlámpából is kiveszi az elemeket, ha éppen nincs rá szükség. (Ezek a kivett elemek viszont általában elvesznek, így egyszer és mindenkorra megoldódik az energiaellátás problémája a szerencsés túrázó számára.)

Külön kasztot képeznek az újratöltések tudorai. Ők képviselik az igazi elitet. Hátizsákjukban az összes létező hálózati rendszerhez kapcsolható univerzális dugasszal rendelkeznek. Kimondhatatlan nevű, távoli országok szabványai vannak a fejükben. És ha olyan országba kerülnek, ahol egyáltalán nincsen szabvány, akkor sem jönnek zavarba. *Bármilyen* áramforrásba bedugnak két drótot – még nézni is rossz –, kicsit tekerceselnek, csavargatnak és pár pillanat múlva megnyugtatóan gyullad ki a töltőn a működést jelző piros fény.

Aki a csapat igazi császára szeretne lenni, nem kell mást tennie, mint egy napelemes töltőt beszereznie. Garantálom, hogy minden lány sorban fog állni a sátra előtt különböző akkumulátorokat lóbálva. Ő lesz a legnépszerűbb ember, mindenki a kegyeit keresi. Előttem felfoghatatlan oknál fogva ugyanis a napelemes töltők valamiért nem terjednek el a hazai hegymászó és túrázó társadalomban. Talán azért, mert működése szinte képtelenség, normális ember számára felfoghatatlan, többek szerint egyértelműen a Sátán műve. Valószínűbb azonban az, hogy ha mindenkinél lenne napelemes töltő, akkor a beszélgetések kiüresednének. Elvesztenénk azt, ami összeköt minket, elvesztenénk a túra igazi értelmét, nem lenne többet szükség kreatív problémamegoldásra, életünk és túránk tömény unalomba fulladna.

Szeptember 14.
Délutáni bejegyzés

Az a döntés született, hogy amennyiben az időjárási körülmények lehetővé teszik, akkor ma elhagyjuk ezt a táborhelyet. Visszarepülünk az alaptáborba, és lehetőség szerint még a mai napon elérjük a második előretolt tábor. Ha ezt a tervet tartani tudjuk, akkor holnap ismét vadászhatunk. Ha nem, akkor a holnapi vadásznapi kimarad.

Johnnak az az álláspontja, hogy nem érdemes túl sok időt egy helyben tölteni. Lehet, hogy az a grizzly, ami jelenlegi állásunk környékén kóborol, nagyobb annál, mint ami a következő spike-campnál esetleg vár ránk. De egy közepes, átlagos és terítékre került grizzly sokkal szebb zsákmány, mint egy kapitális, de sosem látott és meg nem lőtt példány. Teljesen egyetértek ezzel a filozófiával.

Szeptember 14.
Második Medvevadász Spike-Camp
Esti bejegyzés

Este hatra terveztük a tábor elhagyását, de kora délután váratlan rádióüzenet érkezett. Ezek szerint húsz percen belül itt vannak értünk, azonnal meg kell kezdenünk a leszerelést. Készültünk erre a pillanatra, minden ruha és felszerelés becsomagolva várja az indulást. Éppen hogy elkezdem kirángatni a sátorból a zsákokat, amikor újabb rádióadás érkezik: tíz perc múlva vannak itt értünk. Az idő rövideje miatt erőt veszek magamon, és segítek Johnnak a sátrak bontásában. Gyorsan végzünk. Az első adáskor az ágyakon feküdtünk, tizenöt perccel később menetkészen vártuk a gépeket. Az első le is szállt, különösebb izgalom nélkül, de a második gép – ezt maga Bob Adams vezeti – egészen különös, hajmeresztő manővert hajt végre: a völgybe száll le, majd onnan a domboldalon *felfelé szaladva* érkezik meg a gerincre. Felveszem kamerával, remélem jól sikerül a felvétel, és élethűen adja vissza ezt az örült manővert. Bedobáljuk a zsákokat, néhány méter nekifutás után már a levegőben is vagyunk.

Az alaszakai vadásztörvények tiltják a vadak vadászat előtt történő, repülőgépről való tudatos megfigyelését, és azt, hogy egy repülő körözve keresse az állatokat. Így nem lehetséges, hogy a pilóták felderítsék a medvét, majd rádión leszólnak a guide-nak, aki odavezeti a vendéget. Azt viszont semmi nem tiltja, hogy egyik táborhelyről a másik felé haladva nyitva tartsuk a szemünket, és kinézzünk az ablakon. Most is ezt tesszük, de sajnos hiába, mert nem látunk élőlényt. Ősrégi táborhely felett haladunk el, Bob szerint a lenti faházakat évtizedek óta senki nem használja.

Tíz-tizenöt percet repülünk csupán, de a szél úgy dobálja a kis sárkányt, hogy a rosszullét kezd kerülgetni. Nagy megkönnyebbüléssel látom, hogy leszálláshoz készülünk, de megint hova... igen keskeny gerinc ez, de már kezdem megszokni, hogy nincs olyan hely, ahova ezek a srácok ne tudnák a gépet letenni.

Ez lenne hát az új tábor. Bob búcsúzás előtt elmondja, hogy grizzly, feketemedve, sőt óriásjávor is van a környéken, tehát mindhárom faj elejtésére van sansz. Arról is biztosít, hogy ha mégsem lennék eredményes, akkor még van egy-két táborhely a tarsolyában, nem enged haza grizzly nélkül.

Neki legyen igaza.

Szeptember 15.

Második Medveadás Spike-Camp

John aggódik a táborból kiszűrődő szagok miatt. Ezek elriaszthatják a grizzlyt. Úgy látszik, Alaszkában gyávábbak a medvék, mind Kanadában. Ott folyton attól féltünk, hogy rajtunk üt, itt attól tartunk, elmenekül.

Reggel kétfelé osztjuk a leszállópályát jelentő gerincet, amelynek egyik oldalára sátrinkat is állítottuk. Én a sátramtól három méterre nézem az egyik völgyet, John ugyanezt teszi a túloldalon.

Hideg van, fúj a szél és nedves a levegő. Alaszkai idő.

A végtelen távolban veszek észre egy jávort. Azonnal futok Johnhoz, hogy spektívjét elkérjem, de mire visszaérek, a jávor takarásba ér. Ilyen bizonytalan megfigyelés után nem látjuk értelmét annak, hogy megindítsuk a vadászatot. Ehelyett tovább figyelünk. John fél óra múlva szalad értem: feketemedve a szomszédos vonulaton! Hátizsákom bevetésre készen, bepakolva áll, hátamra dobom és már indulunk is. Itt sem könnyű a terep. Vastag, néha húsz centit is elérő mohaszőnyegbe süpped a lábad minden lépésnél. Eleinte azt gondolom, hogy ez egy kényelmes, puha felület, de nemsokára rájövök hátrányaira. A vizes moha mocsárszerűen veszi körbe a bakancsot, néha úgy kell kitépni a vendégmarasztaló növény karjaiból. Nincsen öt méter, amit vízszintesen tudnál megtenni. Hegynek fel, onnan le. Ebből áll a menetelés. A leszállópálya U alakban kapcsolódik ahhoz a hegylánchoz, ahol a medvét láttuk. A baribal az U betű másik szárán van, a görbületbe igyekszünk elé kerülni. Nincsen könnyű dolgunk, az biztos. A terep, a nagy szintkülönbségek és a sietős tempó adják a nehézséget. A medve eltűnik a szemünk elől, az U betű másik szárának túsó felén kezd ereszkedni. Tovább gyorsítunk, ezt a tempót mifelénk hegyi futásnak nevezik. Egyetlen rövidke pihenő, ameddig levetkőzünk. Ránk melegedett a ruha a futásban, de már sebesen haladunk is tovább. Eljutunk oda, ahol a medvének lennie kellene.

Az viszont nincsen sehol.

Nehéz, nagyon nehéz órák következnek.

Módszeresen másszuk meg az összes olyan hegyet, ami szóba jöhet, mint a medve új tanyája. Nem járunk sikerrel. Küzdünk a hegyekkel, a széllel és a minduntalan eleredő esővel. Étel nincsen nálunk, az indulásunk olyan gyors volt, nem volt idő csomagolni. Végül feladjuk a keresést. Azért adjuk fel, mert nincs több hegy a környéken, amit meg lehetne mászni. A fekete eltűnt a bozótban.

Kész, vége, kampec.

Hazafelé indulunk, ételre és egy kis pihenőre vágyunk. Rutinszerűen vizsgáljuk át saját dombunk gerincét... ott egy másik medve! Feketemedve ez is, és ráadásul lényegesen nagyobb, mint az, ami meglépett. Irány vissza, a táborba! Újabb kíméletlen menet a zsákokkal, közben rendszeres távcsövezés, részint a medve, részint más, ígéretesnek tartott területek felé. Ha grizzlyt látunk, lefűjjük a feketemedve-vadászatot, és a nagyobb mackó nyomába eredünk. Ezt a döntést azonban nem kell meghozni. Bármikor ki lehetne tenni a „Grizzlymentes övezet” táblát.

Menet közben John nagy lihegve elmondja a *traveling bear* és a *feeding bear* közti különbséget. A *travelling bear* olyan medve, ami valahonnan valahova tart, éppen úton van. Hogy hova vagy miért megy, azt nem lehet tudni. Vadászata a lehetetlenséggel határos, hacsak nem éppen a vadász felé visz az útja. A ma reggeli első medve ilyen volt. Megpróbáltuk, utánamentünk, nem sikerült.

A *feeding bear* pedig olyan mackó, amelyik éppen táplálkozik. Az evést – hozzám hasonlóan – nem szívesen hagyja abba. Sokáig toporog egy helyben, akár órák hosszat is majszolgat valamit. Ez a második, amit most vettünk észre, ilyen *feeding bear*, ezért ígéretes a vadászat!

Végre, rengeteg kapaszkodó és küzdelem után megint a táborban vagyunk, de egy pillanatra sem lassítunk. Átrohanunk a sátrak között és követjük tovább a vonulatot. A medve jó messzire van a tábortól. A gerincnek csak az a része vízszintes, ahol a gépek leszálltak. Ha tovább megyünk, sűrűn csipkézett, kiemelkedésektől és bemélyedésektől tarkított szakaszra érünk. Mi pedig rendületlenül másszuk meg ezeket a kiemelkedéseket, kis csúcsokat, mert mást nemigen tehetünk. Hétszáz méterre közelítjük meg a medvét, lassan irányba fordulunk. Leülünk egy jó megfigyelőpontra, megbeszéljük a lehetőségeket. A hegy oldalában ott sötétlik a fekete bunda. Felülről kellene ráereszkedni, csak onnan meg a szél iránya nem jó. Ez viszont az egyetlen út, ezt kell megpróbálni, és reméljük a legjobbakat. A terep takarásait és a bokrokat kihasználva csökkentjük a távot. Nagyon közel mégsem tudunk menni, mert ott már teljesen fedetlen a terep. Újabb haditanács. Az a végső döntés, hogy levonulunk a hegy túloldalára, és a gerinc takarásában túlmegyünk a medvén. Majd a másik oldalán előbukkanunk a hegy mögül, és onnan kísérlünk meg jó lövési pozíciót felvenni.

Ezt is tesszük.

VI. fejezet: Visszatérés Alaszkába
26. oldal

John folyton füveket hajigál az égbe, így szeretné tudni a szél irányát. Nem a legjobb, de hát itt sosem jó a szél. Akkor lesz csak igazán rossz, ha odaérünk. Mindegy, megpróbáljuk, ezért vagyunk itt. Közben a medve is mozgásba jött – talán elfogyott a *blueberry* –, így többször kell módosítanunk az útvonalon. John a manőverünk végén előrekémele... itt van előttünk, ötven méternél is közelebb! Helyet cserélünk, előveszem a puskát... kinézek... már fut is, szagot fogott! Rajta vagyok a szálkereszttel, de csak sejtem, hol lehet, zárt az aljnövényzet...

Semmit nem látok.

Lőj! – szól John.

Nem lövök.

Annyira gyorsan mozog, annyira keveset látok belőle, olyan rossz a szög és sűrű a bozót, hogy nem engedem útjára az SST-t. Leülünk, nézzük, felbukkan-e valahol, de ekkora szerencsénk azért nincsen.

Csalódott vagyok.

Talán lőnöm kellett volna? Magam sem tudom. Nem éreztem ezt a helyzetet. Ha sikerül is a lövés, az csak a szerencsének lett volna köszönhető. Ha találok, akkor most lenne egy medvém. És hogy örülnék neki! De ha nem talál, vagy – ami még rosszabb – sebez, akkor elveszítem a lehetőséget egy újabb kísérletre, mert a sebzés elejtésnek számít. A medve pedig esetleg napokkal később, rettenetes kínok között múlik ki! Ezt senki nem teheti meg sem egy medvével, sem más állattal. Most, hogy ezeket a sorokat papírra vetem – hiszen netbookom már régóta nem működik –, úgy érzem, jó, hogy nem lőttem. Ez volt a helyes döntés, hiába hümmög mellettem John. Talán, ha nem gyorsan expandáló műanyag hegyű lőszer van nálam, hanem mondjuk egy kilenchrámas Swift-A-Frame, akkor lőttem volna.

Megint vissza a táborba... Kíméletlen út a hideg, jeges szélben, az átizzadt, nedves ruhákban, fázva, éhesen és kimerülten. Nem beszélgetünk sokat, és ez sosem jó jel. Bomlik a csapat egysége. Rosszul alakul a vadászat.

Grizzlyt, jávort még csak nem is látunk.

Szeptember 15.
Éjszakai bejegyzés

Két óra alvás után forró levest vacsoráztunk, és nem spóroltunk a kolbásszal. Két akkora szálát karikáztam bele, mint az alkarom. Hangulatom sokat javult, kedélyem is helyrebillen. Johnnal sikerül megbeszélnem a feketemedve körüli félreértést.

Ez abból adódott, hogy nem bíztam kellőképpen az angoltudásomban – vagy abban, amit mondok. Amikor hátraszóltam, hogy fut a medve, ő nem látta az állatot, és azt vélelmezte, hogy az nem fut, hanem csak gyalogol. Ezért szorgalmazta a lövést. Amikor mellém lépett, és meggyőződött arról, hogy a baribal valóban rohanvást tűnik el a bozótban, ő sem lőtt volna. Örülök, hogy egyetértésre jutottunk. A vadász és a vezetője közti összhang alapvetően befolyásolja a hangulatot, ami pedig egy vadászat lényeges eleme, legalábbis az én részemről. A kölcsönös bizalom az eredményesség alapjaira. Ha ez hiányzik, akkor jobban tesszük, ha a sátorban maradunk. Hat óra után, egy kimerítő napot követően bújok a hálózsákba, szeretnék egyet lazítani. Estére lustálkodást tervezek. Ahogy egy hegymászó barátomtól hallottam, az okos mászó igyekszik minél több időt a zsákon belül, és a legkevesebbet azon kívül tölteni. Jól elhelyezkedek az ingatag tákolmányon, amikor John árnyéka vetül a sátor műanyag falára.

– Gábor, nagyon csendben és gyorsan gyere ki!

Nem tudom, hogy mit lát, de felkapkodom a ruháimat, a három legfontosabbat – a puskát, a fülvédőt és a távcsövet –, összefogom, és kibújok a szabad levegőre. John a bejárat mellett ül, és az előttünk elterülő lapályra mereszti keresőtávcsövét. A lapályt két domb, egy hegyes és egy lapos tetejű szakítja meg. A laposabbikon egy barna pont mozog: grizzly!

Nincsen messzebb másfél kilométernél, az odavezető út sem vészes. Sötétedés előtt ott lehetnénk. Az előttünk lévő völgy átka és sajátossága az állandóan kavargó szél. Hiába indulunk jó széllel, a levegő tőlünk néhány száz méterre orvul kanyart vesz, és a medve felé viszi a szagunkat, vagyis John ezt állítja. Most kivárunk. Odalent elpusztult jávorszarvas teteme hever. Meg kell várjuk, amíg a mackó megtalálja. Akkor annyira elfoglalt lesz és a jávor szaga oly' erőteljesen tölti be az orrát, a sikeres cserkelés esélyei nagymértékben nőnek. A pontosabb megfigyelés érdekében felmászunk a gerinc legmagasabb pontjára, amit Kakasülőnek neveztem el. Onnan követjük a mélyben történő eseményeket. A medve felemelt, égnek tartott orral jelzi, hogy fogja a jávor szagát. Mi sem várunk tovább, a hegyes domb takarásában közelíteni kezdünk. Én nem is viszek zsákot, mert nem megyünk messzire. Pár lépés után John figyelmeztetően szól rám: – Hozd a puskád!

A grizzlyvadászat izgalmában a leshelyemen felejtettem.

800 méterre közelítjük az állatot. Magas fűben van, fentről könnyű észrevenni, de ha egy szintben leszünk, akár láthatatlanná is válhat. Ez nem tetszik Johnnak, igyekszik memorizálni a medve helyét. Óvatosan tovább haladunk... a medve pedig fordul egyet, és örökre eltűnik a bozótban.

A szél! – mutat körbe John.

A Völgy Átka minket is utolért.

Éppen leszerelnék a sátorban, amikor John, mintegy mellékesen megkérdezi kintről: – Feketemedve? Micsoda kérdés, induljunk!

VI. fejezet: Visszatérés Alaszkába
28. oldal

A tábornak helyet adó dombhát túloldalán, egy völgy elágazásánál ott legel egy baribal! Szedegeti a *blueberryt*. 476 méterre van, ez nem kevés. Közelebb kellene húzódnunk. Ismét a terepet használjuk ki és minden adandó alkalommal távcsövezünk, és mérjük a távolságot. 300 méternél reménykedni kezdünk. Most már egy szintben vagyunk a medvével, tökéletes a rálátás. Van időnk a megfigyelésre. Te, ez ugyanaz a medve, ami ma elfutott! – így John.

Nekem is gyanús volt a dolog, két ilyen nagy medvét ritkán lehet egymás mellett találni. Mert ez bizony nagy medve. John azt állítja, közel lehet a hat lábhoz. Akár egy kicsi grizzly. Ez lenne a szép zsákmány! Sok a bokor köztünk és a baribal között, de ezúttal kivételesen a szél is jó. A még biztosabb lövés érdekében közelítünk. John leteszi a hátizsákot, hibátlan a feltámasztás. 218 méter, pontosan keresztben áll. Kivárok, amíg picit arrébb mozdul, mert a látómezőben, az irányzójel alatt elmosódott fűszálat látok. De most lép egyet előre, tiszta a cél...

One shot one kill.

Az SST csattanása tisztán kivehető. A baribal összerogyik, és – akárcsak a vadászvideókon – elkezd lefelé gurulni a meredek völgy falán. Rajta vagyok, de nem lövök. A lefele szánkázó medve igen bizonytalan célpont ekkora távolságból, a lövést követő becsapódási hang és a találatjelzés is elég egyértelmű.

Nagy sóhajtás!

Megvan az első medvém!

John gratulál, felállok. Ő a lövés helyén marad, onnan vezényel engem, merre keressem a mackót. Keresem is szorgalmasan, de nem találok. Kezdek aggódni. Lehet, hogy csak gerinctüske-találat? Akkor most már vidáman szaladgál valahol. Az erőteljes becsapódás viszont nem erre utal. De akkor hol van? Odahívom John-t. Lassan alkonyodik. Keressük a vért, semmi. Átfésüljük a környéket, de egy cseppet sem találunk. Aggodalmam csaknem kétségbeesésbe vált... de most... John lekasztja a puskát a zsákjáról... valamit néz a sűrűben... odaint és egy bokor aljára mutat...

Ott fekszik a fekete!

Idáig csúszott!

John a fűvön lévő csúszásnyomokat követte. A nehéz test széttolta maga előtt a bokrokat. Szerencsés vagyok, mert ennyi erővel el is vesztetett volna, örökre. Megbökösöm a puszkacsővel, nincsen benne élet. Nem merjük mozgatni, minden kis mozdulatra fél méterrel csúszik lejjebb. Ott, a bokrok tövében fotózzuk. Valóban nagy példány! John nem is látott még ekkorát. Az első mackó! Nincsen sok időnk, erősen szürkül már. Nyúzáshoz lát a vezetőm, a hús itt marad. Megleljük a maradványtestet. Teljesen szabályos gombásodás, az ólommag a helyén maradt. Hajszálpontos válllap lövés, a lövedék átütötte a testet, a másik oldalon, a bőr alatt akadt el. Gyors expandálás, a lövedék a teljes energiát leadta, első osztályú lövedékhatás. Ezt a löszert és a lövedéket kétszáz méternél hosszabb lövésekre tervezték. Ha egy néhány méterről leadott lövés esetén kiszakad az ólommag – mint a kanadai karibumnál –, az nem biztos, hogy a lövedék hibája. Folytatnom kell a megfigyeléseket az SST-vel kapcsolatosan.

A fejlámpák kékes fényében fejeződik be a munka, bár John számára a java csak most jön. Csaknem függőleges falon kell felvinnie a medvebőrrel megrakott zsákot.

Síbotokat vesz elő, azzal segíti a kapaszkodást, de hát az emelkedő ettől még emelkedő marad. Nagyokat fújva érkezünk vissza a táborba.

Egyszer a leghosszabb, végtelen nap is véget ér. Így van ezzel 2009. szeptember 15. is. Egy nap alatt mennyi minden történt! A csalódásból öröm, a fáradtságból még nagyobb fáradtság, az eredménytelenségből zsákmány! Diana végül is igazságot tett. Ma még egy esélyt adott nekem. Elém küldte ugyanazt a medvét, amire nem lőttem rá délután. Ki is használtam a lehetőséget, és újabb fajjal gyarapíthattam expedícióm eredménylistáját.

Éjfél is elmúlik, mire a sátrakba mászunk.

Szeptember 16.

Második Medveadás Spike-Camp

Ma fél tízig ágyban voltam, már ha szabad ezzel a címmel megtisztelnem rozoga priccsemet. Egyre hidegebb van, a rövid alaszakai nyár a végét járja. Az ébredést a távcsövezés követi. Nincs mozgás a táborból belátható völgyekben, már ami a minket érdeklő fajokat illeti. Karibut jelenlegi és megelőző táborhelyünkről is rengeteget láttunk, aminek elsődleges oka az lehet, hogy vadászati szezonjuk véget ért, és valaki szólt nekik erről. Most már biztonságban érzik magukat. Tegnap meglőttem a baribalt, erre ma reggel látunk hármat is.

Grizzlyt, jávort pedig egyet sem.

Ha pontos szeretnék lenni, látunk egy grizzlyt. Most is, tegnap is folyamatosan. Ő egy amolyan házi grizzly, azon gondolkodom, elnevezem Balambérnak. Tőlünk légvonalban három kilométerre van, ha oda szeretnék jutni, 20-25 kilométert kell megtennünk a legkeményebb hegyi terepen, 2 folyón való átkeléssel, és egy ősdzsungelen történő áthatolással. John szerint oda-vissza legalább háromnapos út lenne, és ha indulásunk után két órával Balambér tovább állna, csak másnap vennénk észre a felszín egyenetlenségei miatt. Balambér tehát biztonságban van, és ezt vélhetőleg ő is tudja magáról. Öntelten pöffeszkedik egy nyílt tér közepén, még csak meg sem próbál elbújni.

Ma nagyon egyszerű eljárást választunk. A domb gerincén haladunk előre körülbelül egy kilométert, és lépten-nyomon megállunk egy kis spektívezésre. Alaposan átvizsgáljuk a környéket, de Balambéron kívül nincsen grizzly a láthatáron. Jávorszarvasról nem is beszélve. Ez aggaszt leginkább. Grizzlyt láttam és látunk, de jávornak se híre, se hamva (ha azt a hamvat nem számoljuk, amire a tegnap esti grizzly ráment). Azt hiszem, itt nem fogunk jávort lőni. Másik területet kell majd keresni.

A kései reggelit délutáni ebéd követi. Ötkor hagyjuk el ismét a sátrainkat. A jávorszarvas tetemen megint ott egy medve. Nem a tegnap látott, annál némiképpen testesebbnek tűnik. Hátzísákom folyamatosan be van pakolva, állandóan indulásra készen állok, így haladéktalanul megkezdjük az ereszkedést a völgybe. Talán, ha ötven métert tehetünk, mire a grizzly elindul, vissza a bokrok védelmébe. John halkán káromkodik. A Völgy Átka ért bennünket utol? John szerint igen. A medve vélhetőleg korábban is érezte a tábor szagát, de amikor egyszerre kinyitottuk a sátrak ajtaját és kiléptünk, nos, ez a szag már *too much*, túl tömény volt a grizzlynak. Hogy ez valódi lehetőség-e, vagy egy amolyan helyzet szülte kényszermagyarázat John részéről, azt nem tudnám megmondani. Felsietünk a Kakasülőre, onnan próbáljuk követni a medvét, de már nem látjuk.

Balambér köszöni szépen, jól érzi magát. A spektíven keresztül úgy látjuk, ő is *blueberryt* csipeget – legalábbis ráfogjuk – akár csak a tegnap terítékre került kis testű rokon.

Nehéz ügy ez a mostani.

Számolgotok, számolgotunk.

Azon a véleményen vagyunk, hogy egyelőre talán nem futottunk ki az időből, de a végét járjuk. Még lehet ebből grizzly is, jávor is. A táborbeli életre nem lehet panaszom. Itt vagyok a világ egyik legszebb országában, az ősvadon közepén. Magányosan álló két sátor az otthonunk. Szinte semmilyen kapcsolatunk nincsen a külvilággal, John nem tart magánál műholdas telefont. Adó-vevője korlátozott hatótávolságú. Ha éppen halljuk egy gép hangját, akkor gyorsan előkapja a készüléket, és vált egy pár szót a felettünk repülővel.

Úgy élünk itt, mint az úttörő alaszkaiak. Csak jobbak a fegyvereink.

Mégsem érünk velük sokat.

Szeptember 17.

Második Medvevadász Spike-Camp

Kissé kedvetlenül indul a mai nap.

A maival együtt négy napom maradt a sikeres vadászatra. Ez akár elegendő is lehetne, ha látnánk alkalmas helyen álló, lőhető vadat. De nem látunk semmit.

Időnk derült, de hideg. Nehezen kászálódok ki a meleg zsákból. John ma elvonul néhány száz méterrel arrébb, hogy a jávort onnan lesse. Én itt maradok és figyelem a grizzlyket. Balambéron kívül semmilyen élőlényt nem látok.

John tíz körül jön vissza azzal a hírral, hogy látott egy jávort. Kb. másfél kilométerre tűnt el a ködben.

Ha csak a fele igaz annak, amit mond, akkor ez az agancs minimum a kétszerese volt a jelenleg érvényes világrekordnak. De ez így szokott lenni. Széchenyi és mások is írtak már ezekről a különösen viselkedő, elvarázsolt, kapitális méretű állatokról, amelyek mindig akkor bukkannak fel, ha a vadász éppen máshol van. Amint pedig a nimród odaér, a szellem már huss!!! – nincsen sehol! Ha a vadászat eredménytelen – és ez bizony az –, akkor a vezetők általában mindig hasonló hírekkel igyekeznek fenntartani a harci morált.

Talán az olvasható ki a soraimból, hogy türelmetlen vagyok.

Nos, ez igaz.

A vadászat az vadászat. Garancia a sikerre nincsen. De ebben a csomagban a feketemedve – aminek ma éppúgy örülök, mint az elejtés pillanatában – csak egy mellékszereplő volt. A három fővad a jávor, a grizzly és a karibu. Van még engedélyem a rozsomákra is, de erről már nem is álmodom, rozsomákot eddig csak képeskönyvben láttam. A karibuszezont a kormány váratlanul zárta le. Ez ellen semmit nem lehet tenni. Nyeltünk egy nagyot és elfogadtuk.

Maradt négy vad.

Ebből egy van a sátram előtt.

A Cabela'stól indulásom előtt kaptam egy füzetkét, amiben igen hasznos tanácsokat foglalnak össze a világutazó vadászok számára. Az egyik ilyen javaslat, hogy ha a vadászat során valamivel elégedetlenek vagyunk, esetleg problémánk van, akkor azt osszuk meg a vezetőnkkel. Ne a vadászat végén beszéljünk a gondokról, amikor már nem lehet az időt visszaforgatni. Most, hogy John visszajött, élek ezzel a tanáccsal, és kifejezem elégedetlenségemet.

Nagyon nem szeretem, amikor olyan történeteket olvasok, amit vadászatok nagy tudású szervezői írnak, és értetlenkednek a vendégeik türelmetlenségén. Hogy a vendégek és a szervezők között fennálló és folyvást visszatérő kommunikációs zavart feloldjam, elárulom, hogy a vendég nem azért türelmetlen, mert hülye, és nem ért a vadászathoz. Ő azért türelmetlen, mert – a szervezővel ellentétben – rengeteg pénzt fizetett azért, hogy az adott területen vadászhaszon, és ebből a pénzből sikertelen vadászat esetén egy dollárt sem kap vissza. Szeretné, ha kapna valamit a pénzéért.

Például lövési lehetőséget.

Mert az egy dolog, hogy senki nem vállalhat és nem is vállal garanciát a sikerre. Az pedig a ló másik oldala, hogy az Amerikában vásárolható egyik legdrágább vadászati csomagért mindössze egy feketemedvét tudnak lövésre felkínálni. Ha egy területen nincsen elég medve, akkor ne tessék annyi vadászt hívni! És főleg ne tessék mindenkitől begyűjteni a pénzt! Ilyen egyszerű ez!

Itt nincsen elérhető grizzly, sem jávor. Ez ténykérdés. Ugyanazokat a köröket futjuk le minden nap. Balambér messze van, nem tudunk oda jutni. A völgyben lévő medve vagy medvék szagot fognak a Völgy Átka miatt. Hiába érvel azzal John, hogy húúú, de sok medvét láttunk!

Én nem nézegetni szeretném a medvéket, hanem vadászni rájuk. Ha nézegetni támad kedvem, veszek egy körülbelül 10 dolláros belépőt az Anchorage melletti állatkertbe – bár lehet, hogy Nikolai farkas örökbefogadása miatt ingyen is beengednek – és napestig nézegethetek. Az eddig kipróbált módszerek nem hoztak sikert. Ha valaki ugyanattól a cselekedettől folyton más eredményt vár, az az elmebetegség egyik lehetséges definíciója.

Ha hetekig maradnánk, akkor lehetséges, hogy óriási szerencsével el tudnánk ejteni egyet a kívánt vadak közül. Ez azonban egy tíznapos vadászat, és ezt a tíz napot nem én találtam ki, hanem a híres Bob Adams, az outfitter, magyarán szervező. Ő, aki egyébiránt azt a pénzt is kapja, amiből akár egy klassz autót is vehet magának. Tehát, a mai napot nem számítva már csak három vadásznapi van két olyan vadra, amiből egyet még csak nem is láttam – ez lenne ugye a jávor –, a másikat láttam, másfél-két kilométerről.

Nagyjából ezt, illetve ennek egy erősen finomított változatát mondom el Johnnak, és őszintén remélem, hogy ezek után minden értetlenkedő szervező tudni fogja azt, hogy mitől türelmetlen a vendég. Arra pedig végképp nincsen magyarázat, hogy miért kell egy helyben vesztegelnem egy olyan területen, ahol láthatólag nem jutunk dűlőre. Bobnak már tegnap tovább kellett volna dobnia minket egy másik vidékre. Lehet, hogy ma megteszi, de egy nap ide vagy oda, nem mindegy akkor, ha ennyire rosszul állunk. Látom én, hogy John a helyzet reménytelensége miatt elég feszült, ezért inkább én maradok nyugodt. Arra azért megkérem, hogy a legközelebbi rádiózsugátalkalmával a tőle telhető legpontosabban továbbítsa észrevételeimet Bobnak, egyben kérje meg, hogy látogasson el szerény kis táborunkba, már ha bokros teendői engedik.

Még van három nap! Még lehet lépni! Négy nap múlva már késő lesz!

Johnra semmi panaszom nem lehet. Talán a legjobban motivált *guide*, akivel ittlétem során találkoztam. Napi tíz órán keresztül nem veszi le a szemét a távcsőről, és ezt a szó legszorosabb értelmében kell venni. Rajta tényleg nem múlik semmi, de nem tud csodát tenni. Nem beszél a medvék nyelvét, nem tudja őket idehívni. (Egyébként sem hallanák, amit mond, olyan messze vannak.) A jelenlegi helyzet talán jobban zavarja őt, mint engem. Profi vadász, látja ő is, mi itt a helyzet.

Délben elkezd esni.

Nehéz eldönteni, hogy mi a hidegebb: a szél vagy az eső. A kettő együtt kissé sok. Úgy esik, hogy az még a távcső használatát is megnehezíti. Több kilométeres távolságra kell, vagy kellene néznünk, de az esőfüggöny miatt ez lehetetlen.

Táborunk és sátrunk elég nyomorult állapotban vannak. Ha az égi áldás nem lenne elég, még én magam is hozzájárulok az árvízhez. Egyik vízestömlőm ugyanis léket kaphatott, így most már belülről is ázik a sátor. Poharammal lapátolom ki a vizet.

Legalább újból kimosom belőle a beleszáradt kakaót. A sátor falán korábban keletkezett szakadás is terjeng, nem volt időm reparálni. Az elektronika miatt nem kell aggódnom, minden vízálló Peli dobozban van. Fülvédőmet egy sátron belüli zsinórra akasztom, ott nem lesz vizes. Az ágyam alatt tartósan száraz marad a sátor, oda teszem a puskám. Ha megint összedől a priccs, a fegyverre esek. Lesz ok, hogy újra belőjem. Most már csak arra figyelek, hogy a hálósákom ne ázzon el. Montana! Végtelen préri! Napfény! Kék égbolt! Babsie Bishop jó kedve!

Szeptember 17.
Esti bejegyzés

Délután kettőkor Bob Adams a táborba látogatott.

Ekkor olyan képtelen, hihetetlen és elképesztő dolog történt, hogy csaknem egy percig tartott, mire egyáltalán sikerült felfognom az eseményeket.

Szabályszerűen nekem támadt.

Ordított, káromkodott, többször megérintett – csaknem lökdösött –, és üvöltve győzködött arról, hogy a sikertelenség az én (!) hibám. Merthogy én *állandóan* a sátorban alszom!

Ilyen képtelen, minden alapot nélkülöző, arcátlan hazugságot!

Azok után, hogy 18 órán át tartó vadásznapiunk is volt, de a vadászat sosem tartott rövidebb ideig, mint napi 12 óra! Hogy tegnapelőtt éjfél után értünk vissza a táborba! Azt a vitastílust folytatja, amelynek lényege, hogy nem engedi a másikat szóhoz jutni és hangerővel, agresszivitással igyekszik érveit alátámasztani. Amit állít, az nem igaz, de John is kezd sumákolni. Most, hogy itt a főnöke, hirtelen megváltozik a véleménye arról, miért nincs medve a területen. Most már csak azt hajtogatja, amit Bob, holott korábban velem értett egyet abban, hogy valami miatt másfele járnak a medvék. Arról a kétszer 10-15 perces videózásról van szó, amit a sátorban végeztem, mert kint annyira fújt a szél, hogy élvezhetetlen lett volna a felvett hang. Ez szolgáltatja az alapot arra, ami szerint velem nem lehet vadászni!

Megdöbbenő, példátlan szemtelenség!

Ahogy azt írtam is, a hatékonyabb megfigyelés érdekében a tábort két részre osztottuk. Az egyik fele, ahol én vagyok leszen, a sátrak felőli oldal, a másik éppen az ellenkezője. Most odáig fajult a biztosan tudatos csúsztatás, hogy én reggel azért nem tudtam meglőni az állítólagos jávort, mert nem volt kedvem elmenni Johnnal a Kakasülőre, inkább a sátraknál maradtam! Erre már nem is tudtam mit mondani, és nem csak azért, mert nem jutottam szóhoz.

John és Bob között is vibrál a feszültség.

Úgy látom, John nem elég gerinces, nem mer kiállni véleménye mellett, amely szerint tovább kellene állnunk egy másik táborba.

Bob álláspontja az – bömbölve hozza a tudomásunkra, ha volt itt medve, most már messze futott –, hogy itt kell maradnunk, én igenis itt fogom meglőni a medvét. Most John rám hárítja a döntést, hogy maradni szeretnék vagy továbbmenni.

Rám, aki életében először van itt ezen a területen! Hát ki itt a vezető??? Kinek kell ismernie ezt a környéket??? Vezetett vadászat ez, vagy mi???

Ravasz húzás Johntól, mert így akárhol is vagyok eredménytelen, azt lehet mondani, hogy én szerettem volna arra a területre menni, magamnak köszönhetem. Felháborító, pimasz módon viselkedik ez a két ember!

Hogy a kép tisztább legyen, pontokba szedem a véleményemet.

- Soha nem lehet igaza annak, aki ordít. Ezt a közönséges, alpári stílust semmi nem magyarázza és nem menti fel!
- Különösen nem szerencsés így viselkedni egy olyan vendéggel, aki kisebb vagyont fizetett tíz napért.
- A most előadott hisztérikus, támadó stílusú jelenet alapján, személyes véleményem szerint Bob Adams nem túlzottan intelligens ember. Aki így kezel egy konfliktust, az nem lehet kimondottan okos.
- Minden problémára van megoldás, ha azt nyugodt körülmények között próbáljuk megtalálni. Sajnálom, hogy Bob erre nem adott lehetőséget.
- Amit állít, az nem igaz. Egyébiránt, ha igaz is lenne, az sem jelentene sokat, mert a vad felderítése nem a vendég feladata. Ezért van a guide. A vendég feladata, hogy azt tegye, amit a guide kér és lőjön pontosan.
- Sem Bob, sem John nem tudja, hol lehetnek a medvék és a jávorok. Ez a feszültség alapja. Ebben biztos vagyok.

Nem sokkal Bob viharos távozása után végső elhatározásra jutok.

Grizzly- és jávorvadászatomat önként, idő előtt befejezem.

Döntésemet közlöm Johnnal, aki a rádión megüzeni Bobnak. Ő hamarosan visszajön a táborba – miközben gondolkoztam döntésemem, továbbrepült –, mi csomagolni kezdünk. Fél óra múlva mindhárman a gépen vagyunk, útban az alaptábor felé.

Döntésem okai sokrétűek.

Ez egy kilátástalan vadászat. Eredményt nemigen hozhat. Látom azt a teljes tanácsstalanságot, amivel Bobék kezelik ezt a problémát, bár ezt nagy hang és még nagyobb mellény mögé rejtik. Nem kétlem, hogy Bob Alaszka egyik legjobb outfittere. Sokan mondják ezt, nyilván így is van. Az alaptábor kiépítettsége, a szervezés színvonala mind erre utal. De ezzel a helyzettel Bob nem tud mit kezdeni, és ettől nagyon befeszült, mi több, agresszívvá és kiszámíthatatlanná vált. Ez a munka nem ideges embernek való. Ilyen légkörben és hangulatban nekem nincsen kedvem folytatni a vadászatot.

A trófea vagy az elejtés számomra legjobb esetben is csak 50%-a a vadászatnak. Az, hogy egy nekem eddig ismeretlen vadfajnál a trófea mekkora, hány centi vagy kiló, számomra csaknem mindegy.

Mindig azt kértem vezetőimtől, hogy ne engedjenek lövést tenni olyan vadra, amelynek trófeája nem éri el az átlagot. Ha ez megvan, akkor én boldog vagyok. Ha ennél is nagyobb, külön örülök.

A másik 50% maga az élmény.

A személyes, emberi kapcsolat azokkal, akikkel vadászom. A közös nevetések, a szüntelen ugratások, a véget nem érő eszmecserek fegyverekről, kaliberekről, lőszeréről. A másik élményeinek meghallgatása, a fényképek megnézegetése, egymás ruháinak és távcsöveinek kölcsönös megdicsérése, vadásztársam életének megismerése számomra egyszerűen elengedhetetlen. A közös whiskyzések – a guide háta mögött –, a vaskos tréfák... Ahogy visszagondolok eddigi utamra, mindig ezek jutnak először az eszembe. Most nagyon őszinte leszek: abszolút halvány fogalmam nincsen arról, hány centi a Dall-juh szarva. Greg Jennen azt mondta, hogy jó, én pedig elhittem. Nem foglalkoztat ez a kérdés. De időnként még mindig rám jön a röhögőgörcs, ha a két íjászra gondolok, és arra a rengeteg hülyeségre, amit az alatt a néhány nap alatt csináltunk. Ez az, ami igazán számít! Erre emlékszem most, és ezekre a pillanatokra szeretnék emlékezni évtizedek múlva is!

Ebben a mostani légkörben a második 50% végérvényesen elveszett.

Itt nekem nincsen több keresnivalóm.

Lehet, hogy valami csoda folytán meg tudnám löni a grizzlyt, mondjuk holnapután. Nem érdekel különösebben. Mi jutna eszembe, ha otthon ránéznék? Ez a rengeteg vita és stressz, amit Bob hozott az életembe? Ezért vagyok én itt, hogy ilyen alakokkal viaskodjak? Kezdek én is üvöltözni? Mit érnék velem? A hangulat nem állna helyre. Nem azért vagyok itt, hogy mindenáron grizzlyt vigyek haza, hanem hogy egy jót vadásszak Alaszkában. Ilyen áron nekem nem kell grizzly. Ha egy kis szerencsém van, akkor az élet nagyobbik fele még előttem áll. Bármikor visszajöhetek Alaszkába jávorért is, grizzlyért is. Akkor remélem, hogy jó cimborákkal tudok majd megismerkedni, és kiváló hangulatban telik majd a vadászat. Az biztos, hogy akkor majd nem az Adams Guiding Service céget fogom választani. Egyszer elég volt belőlük. Még sok is.

Jól döntöttem.

Szeptember 18.

Anchorage

Anchorage Hilton

Expedíciós Támaszpont

2069-es szoba

Ha azt mondom, hogy az alaptáborban reggel minden szempontból fagyos volt a levegő, akkor találón jellemzem a helyzetet. A barakkokban a fűtést fatüzelésű kályha biztosítaná. Most vagy a kályha nem jó, vagy én nem értek a kezeléséhez, vagy nagy a hideg, de az biztos, hogy kétóránként kellene fát tenni a tűzre. Én éjszaka aludni szoktam, nem fákat rakosgatni, ennek megfelelően hajnalra elég hideg van.

Úgy látom, Bob kezdi érezni, hogy kissé messzire ment. Próbál haverkodni, sörrrel kínál, de ez az a ritka pillanat, amikor nem vagyok barátságos kedvemben. A reggelit önként hagyom ki, ez jelzi a helyzet rendkívüli komolyságát. Nem is mozdulok ki a házikómból, meghagyom, hogy induláskor szóljanak. Délben száll fel az Anchorage-ba tartó gép Aniakból, akkorra szeretnék ott lenni. Tíz után néhány perccel, kölcsönös elköszönések nélkül és szóltanul hagyom el ezt a rossz emlékű helyet. Nem jön ki senki búcsúztatni, amit a legkevésbé sem bánok.

Aniakban meglep, hogy a Pen-Air semmiféle többletpénzt nem kér azért, hogy korábbi időpontra tettem át a jegyemet. Hely van a gépen, akkor miért ne mehetnék? Ezt mondja a helyi képviselőjük, és én nem tiltakozom.

Rengeteget kell repülnöm amerikai vadászutam során. Mindenféle gépen repültem már. Kicsin, még kisebbben, nagyon és óriásin egyaránt. Ha az alaszka helikopterezéseket nem számítom, akkor ez a mostani, Aniakból Anchorage-ba vezető út a *huszonkilencedik* repülésem, és még messze van a vége. Kifejlesztettem egy technikát a repülőutak unalmának elűzésére: felszállás után azonnal elalszom. Már nem is tudom, hol, de vettem egy doboz füldugót. Hasznos dolog, mert néha olyan helyen kell aludnom, ahol nincsen csend éjszaka. Gépeken is használom, mert nem szeretem a hajtóművek és a klímaberendezések hangját. Felszállás után csak berakom a fülembe, hátradöntöm a széket, és már alszom is. Az utak legalább felét álomban töltöm.

Korábban is sokat repültem, és ha valamit megtanultam, az az, hogy a gépek mindig késnek. Nem is értem, miért van menetrend, ha soha, semmilyen gép nem tudja azt betartani. Van, hogy öt perccel, van, hogy tizenötöt, de minden járat csúszik valamennyit. Az lenne a jó megoldás, ha a világ összes járatának becsült menetidejéhez hozzáadnának 10 perccel, akkor minden repülő pontos lenne. Az Anchorage felé tartó gép fedélzetén lévő utasok között ezért is fogadja általános döbbenet azt a bejelentést, hogy a másfél órára tervezett út mindössze egy óra és tíz perc alatt véget ér.

Többen elismerően huhognak, én a tapsolókhoz csatlakozom. Nem sokkal egy óra után már taxiban ülök, útban a Hilton felé.

Elég erősek ezek a bevonulásaim ebbe a szállodába.

Most is csaknem tíznapos borosta, ennyi ideje hordott ruha, a Montanában elveszett, majd megkerült Under Armour dzsekin vastag koszréteg, terepszínű nadrág és némi alvadtt medvevér jelzi, hogy nem egy banketről jövök. Nehéz lenne elkerülnöm a feltűnést a jórészt elegáns szállóvendégek között. Kedvenc recepciósom, a minden ügyes-bajos szállodai dolgomat átlátó és kezelő, végtelenül kedves Yolanda van szolgálatban, már messziről mosolyog. A 2162-est fenntartották nekem, de ugye későbbre vártak, és mégsem lehet onnan kipaterolni a vendéget csak az én kedvemért. Ő speciel a 2069-est ajánlja, jó a rálátás az Anchorage melletti hegyekre. Felveszem a raktárból az itt hagyott holmimat, és felvonulok a szobába. Hosszú ideig tart, mire mindent kitergetek, rendbe szedek és mosodába küldök. Kapok egy mailt a *supervisortól*, amiben megírja, hogy eredményes volt a nyomozómunkája, előkerültek az előzőleg elhányt ruhák. Viszont legutóbb megint hagytam itt mosnivalót, most meg az nincs meg. Óvatosan merem csak közölni vele ezt a hírt, mert félek, hogy a Hilton-vezetőség tömeges kivégzést rendel el az alkalmazottak között. Van itt pár napom, addig vagy meglesznek a ruhák, vagy megyek bevásárolni a Hilton költségére. Ebben maradunk. A Cabela'st tájékoztatom rossz tapasztalataimról, általános a meglepődés. Hogy ez a Bob tényleg ilyen volt? Igen, bizony, tényleg. Senki nem érti, mindenki sajnálkozik, velem az élen.

A délután nagy részét a jakuzziban és a gőzben töltöm. Érdekes módon csak engem vonz ez a két program, még sosem találkoztam senkivel ezen a két helyen. Átnézek a közeli a bevásárlóközpontba és az Army & Navy Store-ba, de meglepő módon nem veszek semmit.

Az ablakomból pont a 4. Sugárútra látok rá. Éjfél körül két bárban is nagy buli van, de nincs nagy kedvem lemenni.

Szeptember 19.
Anchorage Hilton
Expedíciós Támaszpont
2069-es szoba

Lustálkodok.

A közelben sok ajándékbolt van, egyikbe-másikba benézek. Egy helyen szóba elegyedek az eladóhölgygel, aki kedvesen érdeklődik, mi járatban vagyok errefelé. Elmesélem neki utamat és a közelmúltban szerzett kellemetlen tapasztalataimat. Ezen nagyon felháborodik. Neki, mint született alaszkainak igen rossz érzés, ha a világ másik feléről jött idegen ilyen tapasztalatokat szerez az ő kedves hazájában. Nem is hagyja annyiban a dolgot, telefonálgatni kezd mindenfelé. Végül azt javasolja, tegyek panaszt az Alaskan Professional Hunters Association, INC-nél (Alaszkai Professzionális Vadászok Egyesülete, röviden APHA), valamint az Alaska Travel Industry Associationnál (Alaszkai Utazási Iparág Egyesülete).

Teljesen igaza van, visszamegyek a szobámba, és megírom a két levelet.

Nem várom azt, hogy bármi pénzt is visszakapnék. Nem ezért járok utána a dolognak. Azt szeretném, ha Bob és a hasonló viselkedésű emberek éreznék azt, hogy nem tehetnek meg bármit. Ebből a naplóból egy napon talán könyv lesz, igyekszem hát kerülni az erős kifejezéseket, de erre van egy jó kis magyar mondás: nem az ő seggében forog a világ! Nem szabad lehajtott fejjel túrnunk azt, hogy némely vadásztatók tönkretegyék az élményünket! Ne felejtjük el, hogy mi vagyunk a vendégek, a vadásztató – bár talán néha ezt a látszatot szeretné kelteni – nem szívességet tesz! Kicsit álszentnek hangzik, de igaz: ezzel a két levéllel nem magamnak, hanem az utánam jövő vadászoknak segítettem. Hogy lesz-e bármi következménye, azt nem tudom, de nem is ez az, ami fontos. Feleltem a szavam egy túrhetetlen jelenség ellen, és remélem, hogy ezzel hozzájárulhatok a vadászok magasabb szintű kiszolgálásához.

Miután kiírtam magamból mindent, elmegyek egy fodrászhoz, mert lassan rocker hosszúságú a hajam. Majdnem kopaszon indultam otthonról, de az már régen volt. Biztatom a fodrászt, ne féljen használni a hajnyíró gépet, kapok is olyan rövid tengerészgyalogos-frizurát, hogy beljebb kell vennem a sapkám csatján, mert leesne a fejemről.

Rövid telefont kapok a ruhanyomozás legfrissebb fejleményeiről: nincsenek meg.

Este a bárban sört iszom. Miller Lite lett a kedvencem. Régebben nem szerettem ezeket a könnyű amerikai söröket, de amióta itt vagyok, rákaptam.

Szeptember 20.
Anchorage Hilton
Expedíciós Támaszpont
2069-es szoba

Azt hiszem, azt leszögezhetjük, hogy a szállodának bedolgozó mosodával nincsen szerencsém. Tegnap balga módon gondjaikra bíztam a viharvert Under Armour dzsekit. Erről a ruháról tudni kell, hogy a ma létező legkorszerűbb anyagból készült. Komolyan, szerintem öt éve ilyen ruhájuk még az úrhajósoknak sem volt.

Ennek megfelelően speciális kezelést igényel, amit egy kísérőcédulán részletesen meg is írok.

Ezt a precíz instrukciót a mosónőnek, vagy mit tudom én, kicsodának, nem sikerül betartani.

Túl forró vízben mosták ki, az anyag megolvadt és elvékonyodott. Egyes ragasztások elengedtek a főzésben. Tényleg sajnálom, sok csatát éltünk át együtt. Steve Tass fő-fő hiltonos embernek szólok az újabb balesetről, nagy cimborám. Amikor meglátja a szerencsétlenül járt dzsekit, földbe gyökerezik a lába. Lefoglalja, mint egy bűnjelet. Némán nézi a roncsot. Nem tud mit mondani, amit lehetett, már elmondott a korábbi mosodai malőrök kapcsán. Nem lennék a mosodások helyében. Nehéz vállatás elé néznek.

A két íjász haveromtól – Ricardo Longoriától és Jake Ensingtől – is levelet kapok. Jól megy nekik a vadászat, egymás után ejtik el a vadakat. Nagyszerű emberek, kitűnő vadászok!

Én közben kicsit még rugózok ezen az elmúlt egy héten. Arra jutok, hogy nehéz olyan okot találni, amivel én járultam volna hozzá a sikertelenséghez. Igyekeztem elfogulatlanul, pártatlanul újraélni az elmúlt napokat, de nekem ez a véleményem. Ha a vadász mindenben követi a vezető utasításait – és én ezt tettem –, akkor nem hibáztatható a sikertelenségért. Lövésre egy esélyem volt, azt ki is használtam. Az élet minden területén találkozhatunk olyan emberekkel, akik valami oknál fogva képtelenek vállalni a felelősséget. Ilyenkor aztán jön a körbemutogatás. Most is ez történt. A jó outfitter képességeihez hozzátartozik a konfliktuskezelés is. Bob Adamsnak ebben van mit fejlődnie.

Délután elmegyek az Anchorage Museumba. Nem nagy szám, még nem épült meg teljesen, csak néhány közepesen fáradt kiállítás tekinthető meg. Veszek egy pár új cipőt, üldögélek egy sort a jakuzziban és a szoba ablakából távcsővel nézegetem Anchorage-t.

Szeptember 21.
Anchorage Hilton
Expedíciós Támazspont
2069-es szoba

„Rossz fát hugyoztál le pajtás, jól vigyázz!”

Al Pacino *Fedőneve: Donnie Brasco* című, Oscar-díj-jelölést kapott filmjében elhangzott, Végvári Tamás felejthetetlen szinkronhangján megszólaltatott, és azóta szállóigévé vált mondata jut az eszembe akkor, amikor a mai nap fejleményeire és Bob Adamsra gondolok. Bob ott lőtt mellé, hogy talán azt gondolta rólam, hogy egy magyar gyerek úgysem tud semmit tenni Alaszkában, mert itt idegen földön van. Csakhogy ez a magyar gyerek már errefelé is megismert pár erős embert.

Többek között Eddie Grassert, a Safari Club International Alaszkai Szervezetének elnökét. Talán emlékszik rá a kedves Olvasó, Alaszkába érkezésem után pár nappal találkoztam vele. Tegnap Eddie-nek is megírtam, mi történt. Válaszát ma kaptam meg. Ebben nyomatékosan javasolja, hogy tegyek panaszt Kevin Andersonnál, a Safari Club International Etikai Bizottsága elnökénél, valamint az Alaszkai Vadászati és Halászati Minisztérium (Alaskan Department Fish&Game, jobb magyar fordítást nem találtam) égisze alatt működő Alaszka Állam Nagyvad Kereskedelmi és Szolgáltató Tanácsa szervezetnél (Big Game Commercial Services Board for State of Alaska), akik a guide-ok képzését és az outfitterek ellenőrzését is végzik. Így is tettem!

Bizony, mindenki felett van valaki.

A Cabela'snak pedig megírtam, hogy a még magasabb szintű szolgáltatás érdekében javaslom egy Etikai Kódex felállítását, amit minden nekik dolgozó outfitternek alá kell írnia. Frank úgy véli, ez egy jó ötlet, és érdemes az alapos megfontolásra.

Reménytelenül borulttá vált az ég Anchorage felett. Szitál az eső, a felhők a szálloda tornyainak ütköznek. Nincs is kedvem sokat mászkálni, inkább rápihenek a következő vadászatra.

Délben elmegyek az Army & Navy Store-ba, és a szálloda költségére beszerzek egy Carhartt dzsekit a mosodában hősi halált halt Under Armour helyett. Egyre inkább kezdek megbarátkozni a gondolattal, hogy utam hátralévő részén három poggyászt kell majd feladnom. Ha viszont így lesz, akkor van még elég helyem ahhoz, hogy kicsit vásárolgassak... A szálloda személyzete végül csaknem az összes hiányzó ruhadarabomat előkerítette, a többit megvettem. Négy itt-tartózkodásom során pótolhatatlan segítséget kaptam tőlük a különböző ügyeim intézésében és szervezésében. Valódi Expedíciós Támazspont volt. Egyetlen itt dolgozó embertől sem tudtam olyat kérni, amit ne teljesített volna. Nagyon elégedett vagyok az Anchorage Hiltonnal. Holnap sajnós elhagyom ezt a szállodát. Remélhetőleg nem örökre, de folyamatban lévő utam során már nem térek ide vissza. Bemegyek az 5. Sugárúton lévő bevásárlóközpontba, és a szállodai személyzetnek veszek két óriási doboz, a boltban összeválogatott desszertet.

Utoljára mártózom meg a jakuzziban...